

MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ

Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií

Ústav environmentalistiky a přírodních zdrojů

Cestovní ruch mikroregionu Kahan

Diplomová práce

Vedoucí práce:

Ing. Helena Lorencová, Ph. D.

Vypracovala:

Bc. Tereza Oškrdalová

Brno 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem Cestovní ruch mikroregionu Kahan vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v příloženém seznamu literatury.

V Brně dne

Podpis

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí práce Ing. Heleně Lorencové, Ph. D. za vedení práce a poskytnuté rady a připomínky při zpracování diplomové práce, dále návštěvníkům mikroregionu za ochotu při vyplňování dotazníků a starostům zmíněných obcí za zodpovězení ankety a projektovému manažerovi Jaroslavu Bohanesovi za poskytnuté informace.

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá problematikou cestovního ruchu v mikroregionu Kahan. V teoretické části byla popsána problematika cestovního ruchu, formy cestovního ruchu a státní politika cestovního ruchu.

V další části diplomové práce byla uvedena základní charakteristika mikroregionu, lokalizační a realizační předpoklady cestovního ruchu a propagace mikroregionu. Dále byl sestaven dotazník, jehož cílem bylo zjistit preference návštěvníků a vytvořena swot analýza. Poté byly na základě výsledků swot analýzy a dotazníku definovány návrhy vedoucí k dalšímu rozvoji cestovního ruchu v mikroregionu.

Klíčová slova: cestovní ruch, mikroregion Kahan, lokalizační a realizační předpoklady, propagace, swot analýza

Abstract

This diploma thesis deals with the issue of tourism in the microregion Kahan. Theoretical part of the thesis described the issue of tourism, forms of tourism and the state tourism policy.

In another part of the diploma thesis was mentioned the basic characteristic of the microregion, the localization and realization conditions and the publicity of the microregion. In addition, a questionnaire was drawn up, in order to find out the visitors preferences and the swot analysis was created. Afterwards, were defined the proposals that were based on results of swot analysis and on results of questionnaire and that lead to additional development of tourism in microregion.

Keywords: tourism, microregion Kahan, localization and realization conditions, publicity, swot analysis

Obsah

1 ÚVOD.....	8
2 CÍL	9
3 SOUČASNÝ STAV PROBLEMATIKY	10
3.1 Vymezení cestovního ruchu.....	10
3.2 Druhy cestovního ruchu	12
3.3 Formy cestovního ruchu.....	14
3.4 Státní politika cestovního ruchu v České republice	19
4 METODIKA PRÁCE	25
5 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU KAHAN	27
5.1 Vznik mikroregionu Kahan.....	27
5.2 Lokalizace území	27
5.3 Základní přírodní charakteristiky	28
5.4 Historie hornictví v mikroregionu.....	29
5.5 Obyvatelstvo mikroregionu Kahan	33
5.6 Obce mikroregionu Kahan	33
6 LOKALIZAČNÍ FAKTORY CESTOVNÍHO RUCHU	38
6.1 Kulturní a historické památky mikroregionu Kahan.....	38
6.2 Přírodní atraktivity mikroregionu Kahan	42
6.3 Společenské atraktivity mikroregionu Kahan	44
7 REALIZAČNÍ FAKTORY CESTOVNÍHO RUCHU	49
7.1 Ubytování.....	49
7.2 Stravování	51
7.3 Doprava.....	53
8 PROPAGACE MIKROREGIONU KAHAN	57
8.1 Kulturně informační centrum Rosice	57
8.2 Televize a místní rozhlas.....	57
8.3 Tisk.....	58
8.4 Webové stránky.....	58
8.5 Další formy propagace	59
9 SWOT ANALÝZA.....	61
10 PREFERENCE NÁVŠTĚVNÍKŮ - DOTAZNÍK.....	63
10.1 Vyhodnocení swot analýzy a dotazníku.....	66

11 NÁVRHY A DOPORUČENÍ.....	71
11.1 Vybudování národního geoparku	71
11.2 Rekonstrukce dolu Simson.....	73
12 DISKUZE A ZÁVĚR	75
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	77
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	78
SEZNAM PŘÍLOH.....	88
PŘÍLOHY	89

1 ÚVOD

Cestovní ruch a jeho rozvoj souvisí s mnoha různými faktory, které se vzájemně ovlivňují, ale i doplňují. Tyto faktory se nejčastěji rozdělují na realizační a lokalizační faktory cestovního ruchu. Lokalizační faktory zahrnují kulturní a historické památky v daném regionu. Dále do lokalizačních faktorů řadíme přírodní atraktivitu a společenské atraktivitu, mezi které patří galerie, muzea, sportovní zařízení či sportovní a kulturní události, které se v regionu pořádají. Realizační faktory představují materiálně-technickou základnu, která je spojena s dopravou a dopravní dostupností, ale zahrnuje také stravování a ubytování. Všechny tyto uvedené faktory jsou pro cestovní ruch a jeho rozvoj důležité, protože na jejich základě se návštěvníci rozhodují, zda daný region navštíví či nikoliv.

Dalším důležitým prvkem, který má na rozhodování návštěvníků vliv je vhodně zvolená propagace. Pro obce či mikroregiony je podstatné, aby věděly, co je jejich předností oproti jiným mikroregionům a aby těchto předností využily při vytváření turistických produktů a vytvořily si tak oproti ostatním obcím konkurenční výhodu.

Mikroregion Kahan nepředstavuje typickou turistickou destinaci s výraznými kulturními památkami, které by měly nadregionální význam. Hlavním potenciálem mikroregionu Kahan v oblasti cestovního ruchu je jeho výjimečná historie. Jak už samotný název mikroregionu napovídá, historie mikroregionu Kahan byla spojená s hornictvím a s těžbou černého uhlí. I když byla těžba uhlí v mikroregionu koncem devadesátých let minulého století ukončena, dodnes zde hornictví připomínají pozůstatky dolů, jejich zaniklé areály, zachovalé těžební věže či provoz muzea průmyslových železnic. Hornickou tematiku využívají ale i nově vybudované cyklostezky či naučné trasy v rámci mikroregionu nebo i pořádané události jako je Hornický den nebo zahájení sezóny muzea průmyslových železnic.

2 CÍL

Cílem této diplomové práce je popsat problematiku cestovního ruchu mikroregionu Kahan. K dosažení zadaného cíle bylo nejprve nutné splnit i dílčí cíle. Prvním dílčím cílem bylo zpracování teoretické části práce. Tato část práce se věnuje problematice cestovního ruchu, jeho formám, státní politice a jejím hlavním nositelům. Dalším dílčím cílem bylo uvedení základní charakteristiky mikroregionu Kahan, jeho lokalizačních a realizačních předpokladů a propagace. V další části práce byla na základě těchto údajů zpracována swot analýza. Součástí praktické části práce bylo i dotazníkové šetření, které bylo zaměřené na preference návštěvníků. Na základě výsledků swot analýzy a dotazníkového šetření byly zpracovány návrhy, které by mohly vést k dalšímu rozvoji cestovního ruchu v mikroregionu Kahan.

3 SOUČASNÝ STAV PROBLEMATIKY

Pro tuto část diplomové práce je stěžejní vymezení pojmu cestovní ruch, ze kterého vychází členění cestovního ruchu na jeho formy a druhy. V další části je uvedena koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice a její nositelé.

3.1 Vymezení cestovního ruchu

Světová organizace cestovního ruchu (UNWTO) definuje cestovní ruch jako „činnost lidí, která spočívá v cestování a pobytu mimo místo jejich obvyklého pobytu po dobu kratší jednoho roku za účelem využití volného času, obchodu a jinými účely“ (Page, 2015).

Mezinárodní sdružení expertů cestovního ruchu (AIEST) chápe cestovní ruch jako „souhrn jevů a vztahů, které vyplývají z cestování nebo pohybu osob, přičemž místo pobytu není trvalým místem bydlení a zaměstnání“ (Rygllová, 2009).

Cestovní ruch představuje komplexně prolínající se společenský jev bez jakýchkoli pevně stanovených hranic, který je motivovaný uspokojením potřeb lidí v oblasti využití volného času, rekreace, cestování, poznání a v sociálních a kulturních oblastech (Zelenka a Pásková, 2012).

Foret a Turčínková uvádějí, že pro pojetí cestovního ruchu jsou důležité tři skutečnosti - změna místa, dočasnost pobytu a jiný než pracovní, nevýdělečný charakter pobytu v navštívené zemi (2005).

Hesková a kol. chápe cestovní ruch jako dynamický a otevřený systém, který je tvořen dvěma podsystemy, a to subjektem cestovního ruchu a objektem cestovního ruchu včetně vzájemných vazeb. Subjekt cestovního ruchu představuje účastníka cestovního ruchu a objektem cestovního ruchu je nositel nabídky, tedy vše, co se může stát cílem změny místa pobytu účastníků (2006).

V rámci cestovního ruchu je důležité i vymezení pojmu návštěvník, výletník a turista. Návštěvníkem je každá osoba, která cestuje do jiného města, v němž nemá trvalé bydliště. Za výletníka je považován jednodenní návštěvník, který v daném místě pobyl méně než 24 hodin (Foret a kol., 2014). Turista představuje osobu, která v daném místě přenocuje. Krátkodobě pobývajícím turistu v daném místě alespoň jednou přenocuje

a jeho pobyt zde přesáhne více než 24 hodin. Při větším počtu přenocování např. 2-3 noci, se jedná o turistu na dovolené (Hesková a kol, 2006).

Specifika cestovního ruchu

V souvislosti s interdisciplinární povahou cestovního ruchu se pohled na podstatu cestovního ruchu liší v závislosti na tom, která vědecká disciplína se cestovním ruchem zabývá. Některé vědní obory jsou zaměřeny na ekonomiku cestovního ruchu, na geografii cestovního ruchu a jiné zkoumají cestovní ruch z různých úhlů pohledu a definují ho s ohledem na předmět jejich studia. Interdisciplinarita cestovního ruchu spočívá v integraci poznatků z různých vědních disciplín, které se cestovnímu ruchu věnují (Horodníková, 2013).

Jako hlavní specifika trhu cestovního ruchu lze uvést:

- rozvoj cestovního ruchu je podmíněn politickými a administrativními podmínkami,
- produkt cestovního ruchu není možné vyrábět na sklad,
- výrazná sezónnost,
- vysoký podíl lidské práce (Foret, Turčínková, 2005),
- trh je silně determinován přírodními faktory,
- poptávka je přímo ovlivněna příjmy obyvatel, jejich volným časem a cenou nabízených služeb,
- blízký vztah nabídky a poptávky,
- místní závislost a spojitost s územím, ve kterém je cestovní ruch realizován (Horodníková, 2013).

Pozitiva a negativa cestovního ruchu

Pozitivní stránkou cestovního ruchu je, že přispívá k sociálnímu, ekonomickému a kulturnímu úspěchu destinace a pomáhá posílit lokální komunitu vytvářením pracovních příležitostí a zabraňuje tím vyliďnění destinace (Kirařová a Straka, 2013). Mezi jeho další přínosy patří stimulace investic do místní infrastruktury, podpora kulturních tradic, řemesel a historie, zvýšení životní úrovně místních obyvatel a podpora malého a středního podnikání (Ryglová, 2009).

Naopak nadměrný cestovní ruch vede k poškozování přírodního prostředí a způsobuje devastaci flóry a fauny (Indrová a kol, 2008). Jedny z nejvýznamnějších environmentálních vlivů cestovního ruchu představují emise, znečišťování povrchových a podzemních vod a urychlení přirozené eroze (Pásková, 2013). Dalšími negativními aspekty jsou dopravní zácpy a problémy s parkováním, zvýšení cen bydlení a nákladů na veřejné služby, komercializace lidských vztahů a ohrožení biologické rozmanitosti (Frantál a Martinát, 2013).

Udržitelný cestovní ruch

Snížení negativních dopadů cestovního ruchu je regulováno zavedením principů udržitelného cestovního ruchu. Hlavním cílem udržitelného cestovního ruchu je zvýšení informovanosti o přínosu cestovního ruchu, zlepšení úrovně místních komunit, zajištění kvalitních zážitků a zachování kvality životního prostředí (Gorica et al, 2010).

Udržitelnosti cestovního ruchu je tedy dosaženo při optimálním využívání přírodních zdrojů, respektování sociokulturní autenticity místních komunit a zajištění dlouhodobého hospodářského provozu. Při plánování, rozvoji a provozu udržitelného cestovního ruchu je nutné brát v úvahu současné, ale i budoucí ekonomické, sociální a environmentální dopady (Korez-Vide, 2013).

Další podmínkou je poskytování informací všem aktérům cestovního ruchu (turisté, místní samospráva a místní komunity), zvyšování kvalifikace a odborného vzdělání pracovníků a zapojení místní komunity do rozhodování o záležitostech týkajících se cestovního ruchu a udržitelného rozvoje (Ene a Bărăitaru, 2010). Pozitivního výsledku lze dosáhnout pouze při aktivní spolupráci všech podniků a organizací, které působí v cestovním ruchu na různých stupních řízení (Indrová a kol, 2008).

3.2 Druhy cestovního ruchu

Druhy cestovního ruchu lze rozlišit podle několika kritérií. Nejčastěji se používá kritérium místa realizace cestovního ruchu, vztahu k platební bilanci státu, délky trvání, způsobu zabezpečení jeho průběhu nebo způsobu jeho placení.

Členění cestovního ruchu podle místa realizace

- domácí cestovní ruch – zahrnuje aktivity spojené s účastí občanů dané země na cestovním ruchu v rámci jejího území,
- zahraniční cestovní ruch – představuje aktivity spojené s příjezdem občanů ze zahraničí do dané země nebo občanů ze zahraničí, kteří danou zemi pouze projíždějí,
- vnitrostátní cestovní ruch, zahrnuje aktivity spojené s domácím a příjezdovým cestovním ruchem,
- národní cestovní ruch – rozumíme jím aktivity spojené s domácím a výjezdovým cestovním ruchem,
- světový cestovní ruch – představuje veškerý cestovní ruch ve světě (Čertík a kol, 2000).

Členění cestovního ruchu dle platební bilance státu

- příjezdový cestovní ruch, zahrnující všechny účastníky cestovního ruchu s cizí státní příslušností, kteří překročí hranice sledovaného státu,
- výjezdový cestovní ruch, představující všechny výjezdy účastníků cestovního ruchu ze sledované země,
- domácí cestovní ruch - zahrnuje všechny aktivity účastníků cestovního ruchu na vlastním státním území.

Členění cestovního ruchu podle délky trvání

- krátkodobý cestovní ruch, který trvá obvykle 1-3 dny a člení se na výletní a víkendový cestovní ruch,
- dlouhodobý cestovní ruch, který je uskutečňován formou delších pobytů a trvá více než tři dny (Štěpánek a kol, 2001).

Členění cestovního ruchu podle zabezpečení jeho průběhu

- organizovaný cestovní ruch, zajišťovaný specializovanými subjekty jako jsou cestovní kanceláře či jiní zprostředkovatelé,
- neorganizovaný cestovní ruch, který si účastník zajišťuje sám.

Členění cestovního ruchu podle způsobu jeho placení

- komerční (otevřený) cestovní ruch, který si účastník platí v plném rozsahu sám,
- vázaný cestovní ruch, v rámci něhož je účastník omezen splněním určitých podmínek a hradí pouze část svých nákladů (Foret a Turčínková, 2005).

3.3 Formy cestovního ruchu

Hlavním kritériem pro odvození forem cestovního ruchu je motivace jeho účastníků. Mezi primární motivy realizace cestovního ruchu patří motivy rekreační, kulturní, společenské, sportovní, zdravotní, ekonomické a specifické (Srovátková, 2013).

Rekreačně orientovaný cestovní ruch

Rekreační cestovní ruch představuje nejrozšířenější odpočinkovou formu cestovního ruchu a přispívá k regeneraci a reprodukci fyzických i duševních sil člověka. Jedná se zpravidla o pobyt na jednom místě (Drobná a Morávková, 2004). Do rekreačního cestovního ruchu patří chataření, chalupaření a příměstská rekreace (Srovátková, 2013).

Kulturně orientovaný cestovní ruch

Smyslem kulturně-poznávacího cestovního ruchu je poznávání jiných kultur, tradic, zvyků, způsobů života, náboženství apod. Důležitou součástí kulturního cestovního ruchu je i vzdělávací cestovní ruch, který je motivován získáním znalostí a dovedností v navštívené destinaci (Vystoupil a Šauer, 2006).

V rámci kulturního cestovního ruchu jsou navštěvovány:

- architektonické památky
 - o historické stavby (hrady, zámky, kostely),
 - o technické stavby (doly, mosty, mlýny),
 - o naleziště vykopávek.
- kulturní krajina
 - o parky, zahrady, vodní kanály.
- kulturní zařízení

- muzea, galerie, divadla, archivy, knihovny (Syrůvátková, 2013).

Společensky orientovaný cestovní ruch

Nejrozšířenější formou společensky orientovaného cestovního ruchu je návštěva příbuzných či známých, při které se návštěvníci zúčastní např. výstavy či jiné kulturní události (Vystoupil a Šauer, 2006).

Sportovně orientovaný cestovní ruch

Sportovní cestovní ruch je zaměřen zejména na aktivní udržování kondice a často i na zážitky spojené s adrenalinovými aktivitami (Štěpánek a kol, 2001). Mezi aktivní formy sportovního ruchu patří vysokohorská turistika, cykloturistika a pěší turistika. Mezi pasivní formy patří sportovní diváctví, které je spojeno s pasivní účastí na sportovních akcích (Vystoupil a Šauer, 2006).

Zdravotně orientovaný cestovní ruch

Hlavním důvodem zdravotně orientovaného cestovního ruchu jsou cesty do lázní či rekreačních center za účelem zlepšení zdravotního stavu a celkovou obnovou fyzických i duševních sil jedince (Drobná a Morávková, 2004).

Ekonomicky orientovaný cestovní ruch

Pro ekonomicky orientovaný cestovní ruch je specifické, že probíhá v pracovní době účastníka, i když obsahuje i prvky cestovního ruchu realizovaného ve volném čase. Typickým příkladem je obchodní cestovní ruch, který zahrnuje obchodně i profesně zaměřené služební cesty (Syrůvátková, 2013). Mezi jeho další formy patří i kongresový cestovní ruch, jenž motivuje odborníky v určitém oboru k setkání se svými kolegy a následné výměně vlastních zkušeností (Drobná a Morávková, 2004).

Specificky orientovaný cestovní ruch

Tato forma cestovního ruchu je vymezena na základě specifických motivů účastníka, zahrnuje různorodé motivy či kombinace motivů (Syrůvátková, 2013). Specificky orientovaný cestovní ruch se člení na mládežnický cestovní ruch, seniorský cestovní ruch, náboženský cestovní ruch, rodinný cestovní ruch a na venkovský cestovní ruch (Ryglová, 2009). Pro účely této diplomové práce je dále podrobně rozvedena pouze forma venkovského cestovního ruchu.

Venkovský cestovní ruch

Venkovský cestovní ruch je tvořen veškerými službami a činnostmi, které poskytují zemědělci, farmáři a další subjekty tohoto cestovního ruchu turistům, aby zajistili jejich odpočinek a spokojenost (Maleki et al, 2014). Pro tento typ cestovního ruchu se také používá pojem zelená turistika. Venkovská turistika není zaměřena pouze na přírodu a venkovské prostředí, ale využívá veškerý kulturní a společenský potenciál venkova (Čertík a kol., 2000). Mezi typické projevy venkovské turistiky patří: ohleduplný vztah k přírodě a krajině, decentralizované ubytování s omezenou kapacitou a rodinným zázemím, pochopení pro individuální aktivity turistů a pronájem chat a chalup (Stříbrná, 2005).

Cílem venkovské turistiky je přispět ke krajinotvorbě a celkové péči o životní prostředí a popularizovat a rozvíjet místní krásy, zvláštnosti a tradice. Venkov nabízí zachovalou přírodu, menší koncentraci památek, zdravé prostředí a možnosti relaxace a aktivní turistiky. Venkovský cestovní ruch se snaží propojovat rekreační a produkční funkce venkova a pomáhá udržet pro venkov tradiční činnosti, ať již se jedná o řemesla, zemědělství či průmysl. Předpokladem pro úspěšný rozvoj venkovské turistiky je nejen účinný marketing, ale i vysoká atraktivita přírodního a kulturního prostředí (Petr, 2012).

Mezi rizikové faktory, které ovlivňují rozvoj venkovské turistiky ve střední a východní Evropě patří:

- nepochopení konceptu venkovské turistiky,
- nízká úroveň kvality ubytování spojená s nedostatečnými investicemi,
- nedostatek informací o potřebách a přáních turistů v důsledku nevhodně provedeného marketingového výzkumu,
- nedostatek informací o možnostech dalšího rozvoje cestovního ruchu, což vede k nedostatečné podpoře ze strany místních, regionálních i vládních subjektů,
- nedodržení rozvojových cílů místních samospráv a chybějící společná vize rozvoje (Mihailovic a Moric, 2012).

Venkovský cestovní ruch se dělí do dvou skupin. První skupina zahrnuje opakované rekreační pobyty (Čertík a kol., 2000), mezi které řadíme chataření a chalupaření. Toto tzv. druhé bydlení je nejrozšířenější ve Skandinávii, Kanadě, ale je velmi

charakteristické i pro český venkov. Objekty druhého bydlení představují pětinu všech obytných staveb v České republice (Petr, 2012).

Druhá skupina je vymezena jednorázovými turistickými a rekreačními pobyty. Jedná se o agroturistiku, ekoagroturistiku, ekoturistiku, pěší turistiku, cykloturistiku, hipoturistiku a další (Ryglová, 2009).

Agroturistika

Agroturistika je charakteristická bezprostředním využíváním přírody a krajiny venkova a přímým vztahem k zemědělským pracím a usedlostem se zemědělskou funkcí. Je provozována podnikateli v zemědělské výrobě a slouží jim jako další finanční zdroj k udržení či rozšíření zemědělské činnosti. Umožňuje turistům účastnit se prací, které souvisejí se zemědělskou výrobou či chovem zvířat. Turisté se tak mohou volně pohybovat v provozním prostředí zemědělského podnikatele a mají možnost se seznámit s celým chodem farmy či zemědělské usedlosti (Indrová a kol., 2008). Agroturistika je tedy chápána i jako forma udržitelného zemědělství, která plní vzdělávací funkci a zvyšuje informovanost turistů o výrobě a původu potravin (Page, 2015). Dalším motivem turistů je také kulturní bohatství venkova, jako jsou staré vesnice, zámky, hrady, lidové umění či tradiční řemesla (Ryglová, 2009).

Ekoagroturistika

Ekoagroturistika je spojením agroturistiky a ekoturistiky. Účastníci ekoagroturistiky jsou ubytováni na zemědělských usedlostech a farmách, které se vyznačují ekologickým zemědělstvím a poskytují pro účastníky takto vypěstované plodiny (Čertík a kol., 2000). Ekologické farmy nepoužívají při své činnosti syntetické chemické látky, hnojiva, umělá barviva či konzervační látky. Zvířata jsou chována v přirozených podmínkách a krmena bez použití masokostní moučky. Produkty ekologického zemědělství podléhají přísné kontrole, musí splňovat mezinárodní standardy a mohou používat ochrannou známku BIO (Moravec, 2007).

Ekoturistika

Ekoturistika je formou udržitelného cestovního ruchu, jehož účastníci dbají na to, aby svými aktivitami nepoškozovali přírodní dědictví, hodnoty kulturní krajiny a vybraných akcí společenského života místních komunit (Pásková, 2012). Rozvíjí se zejména

v krajinářsky a přírodně hodnotných oblastech s trasami pro jedno a vícedenní pochody. Ekoturistika zvyšuje povědomí o potřebě chránit přírodní a kulturní hodnoty a podporuje přírodní území a komunity a orgány pečující o ochranu přírody (Ryglová, 2009), místní identitu, místní produkci a rozvíjí místní know-how a znalosti (Pásková, 2012).

Pěší turistika

S pěší turistikou na našem území úzce souvisí činnost Klubu českých turistů. Toto občanské sdružení vzniklo v roce 1990 a navázalo na činnost Klubu českých turistů, založeného v roce 1888. Velkou zásluhou KČT je vytvoření a rozvoj značení turistických tras (Indrová a kol, 2011). Tato síť pěších tras je svou hustotou, kvalitou a pokrytím hodnocena jako nejlepší síť pěších značených tras v Evropě. Od roku 1997 se KČT věnuje také lyžařskému značení a cykloznačení a od roku 2005 značení hipotras (KČT, online, 2011).

Pěší trasy jsou značeny pásovými značkami, které se skládají ze tří vodorovných pásů. Barvu značené trasy určují prostřední pásy, které jsou červené, modré, zelené nebo žluté. Krajiní pásy jsou bílé a mají za úkol značku více zviditelnit. Značka je tvořena čtvercem o rozměru 10 x 10 cm. Na společném úseku několika značených tras se používají vícebarevné značky. Ve městech, na křižovatkách s jinou značenou trasou a na dalších významných místech je značení doplněno o název místa, jeho nadmořskou výšku a směrovky informující o kilometrové vzdálenosti k dalším cílům (viz příloha 1, obr. 1) (Indrová a kol, 2011).

Cykloturistika

Cykloturistika se zaměřuje na poznávání přírodních a společenských zajímavostí v určité oblasti na kole. Cykloturistika představuje aktivní formu cestování a je podporována budováním nových cyklostezek a cyklotras (Indrová a kol, 2008). Cyklistické trasy jsou využívány, jak turisty, tak i místními obyvateli pro běžnou dopravu. Problémem cyklistických tras v České republice je jejich nedostatečná propojenost (Syrovátková, 2013). Cyklistické značení má žlutou podkladovou barvu (viz příloha 1, obr. 2) a cyklistické trasy se rozdělují na cyklotrasy a cykloturistické trasy.

Cyklotrasy používají tři základní cykloznačky – návěst před křižovatkou, směrová tabule a směrová tabulka. Všechny cykloznačky jsou označeny symbolem kola, číslem dané trasy a kilometrovou vzdáleností k dalším cílům trasy. Cykloturistické trasy vedou po horších lesních či polních cestách nebo terénem a jsou označovány pásovými značkami. Značení je podobné jako u pěších tras, jen upozorňovací barva je žlutá. Prostřední pásy jsou červené, modré, zelené nebo bílé a z důvodu lepší viditelnosti jsou cykloznačky větší než značky u pěších tras (Indrová a kol, 2011).

Hipoturistika

Jedná se o formu cestovního ruchu, která představuje další možnost rozvoje agroturistiky na venkově. Hipoturistika se dělí na jezdeckou turistiku a na hipoterapii (Rygllová, 2009), která je součástí léčebného procesu ve formě hiporehabilitace. Vyjížděky na koních se odehrávají nejčastěji na koňských farmách nebo v horstelu (hotel s prostorem pro koně) (MMR, 2010).

3.4 Státní politika cestovního ruchu v České republice

Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice pro období 2014-2020 byla schválena vládou dne 27. 3. 2013. Tento dokument byl projednán se zástupci jednotlivých resortů, zástupci krajů, obcí, turistických regionů a dalšími subjekty působícími v oblasti cestovního ruchu (MMR ČR, 2013). Koncepce představuje střednědobý strategický dokument, který podněcuje další rozvoj cestovního ruchu a vychází z rozvojových možností cestovního ruchu v České republice. Hlavním cílem je zvýšení konkurenceschopnosti cestovního ruchu na národní i regionální úrovni a udržení ekonomické výkonnosti (Houška, 2014). Koncepce je úzce provázaná s marketingovou koncepcí cestovního ruchu agentury CzechTourism. Její součástí je i změna dotační politiky, která je nově zaměřena na využívání integrovaných přístupů na regionální úrovni a využívání nových finančních nástrojů (MMR ČR, 2013).

Priority koncepce

- Priorita 1 - Zkvalitnění nabídky cestovního ruchu
- Priorita 2 - Management cestovního ruchu
- Priorita 3 - Destinační marketing

- Priorita 4 - Politika cestovního ruchu a ekonomický rozvoj

Výše uvedenými prioritami průřezově prostupují prvky – kvalita, znalosti, inovace, udržitelnost, které mají akcelarovat a zefektivnit naplňování cílů koncepce. Kvalita představuje míru schopnosti destinace uspokojit nároky jejích návštěvníků. Znalosti přinášejí destinacím konkurenční výhodu, inovace souvisejí s promítnutím nabytých znalostí do konkrétních aktivit. Udržitelnost je důležitou součástí všech strategií a aktivit v cestovním ruchu a to jak v ekonomickém, sociálním, tak i v environmentálním smyslu (MMR ČR, online, 2013).

Nositelé politiky turismu v České republice

Veřejnoprávní nositelé

Veřejnoprávní nositelé jsou hlavními tvůrci politiky turismu a jsou za její realizaci zodpovědní. Mezi veřejnoprávní nositelé politiky turismu patří stát, parlament, vláda, ministerstva, kraje, obce, svazky obcí, agentura CzechTourism a další (Tittelbachová, 2011).

Ministerstvo pro místní rozvoj

Ministerstvo pro místní rozvoj je metodickým a koordinačním orgánem státní správy pro všechny subjekty, které působí v oblasti cestovního ruchu. MMR zajišťuje prostřednictvím sekce cestovního ruchu tvorbu a realizaci koncepce státní politiky cestovního ruchu, tvorbu legislativních norem pro cestovní ruch, spolupráci s regionálními a profesními sdruženími, řízení kvality a struktury služeb v destinaci atd. (Palatková a Zichová, 2011). Sekce cestovního ruchu je rozdělena na odbor státního dohledu a práva, odbor rozvojových programů v cestovním ruchu a na odbor koncepce a mezinárodní spolupráce v cestovním ruchu (Hesková a kol, 2006). Koncepci rozvoje cestovního ruchu je nezbytné zabezpečit v souladu s regionální politikou, jejímž stěžejním dokumentem je zákon o podpoře regionálního rozvoje. Koordinace regionálního rozvoje spolu s cestovním ruchem je potřebná i ve vazbě na finanční podporu Evropské unie (Čertík a kol., 2000).

Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism

Česká centrála cestovního ruchu je příspěvkovou organizací, která byla zřízena Ministerstvem pro místní rozvoj 1. 4. 1993. Agentura CzechTourism nedisponuje

žádnými kompetencemi ve vztahu ke krajům či obcím (Palatková a Zichová, 2011). Základním cílem české centrály cestovního ruchu je propagace České republiky jako destinace cestovního ruchu v České republice, ale i v zahraničí. CzechTourism koordinuje podporu rozvoje cestovního ruchu, zajišťuje marketingové aktivity na domácím a zahraničním trhu a spolupracuje s regiony v České republice (CzechTourism, online, 2013).

Turistické regiony a turistické oblasti v České republice

Turistické regiony a turistické oblasti vznikly při rajonizaci potenciálu území České republiky, která byla provedena v letech 1998-1999. Rozdělení území na turistické regiony a turistické oblasti iniciovala agentura CzechTourism.

Turistické regiony

Turistické regiony jsou územní celky, jejichž nabídka cestovního ruchu svým množstvím, kvalitou, rozmanitostí a atraktivitou vyvolává návštěvnost. Turistické regiony jsou základní jednotkou národní propagace a marketingu cestovního ruchu České republiky. Při rajonizaci vzniklo patnáct turistických regionů a v roce 2010 vešlo v platnost členění na sedmnáct turistických regionů (viz příloha 2, obr. 3).

Turistické oblasti

Turistické regiony České republiky se dělí na menší území, na tzv. turistické oblasti, které slouží pro rozvoj domácího cestovního ruchu. Turistické oblasti (viz příloha 2, obr. 4) se vyznačují převážně stejnými přírodními, resp. kulturně-historickými podmínkami a vlastnostmi pro rozvoj cestovního ruchu a rekreace. Česká republika je rozdělena na 40 turistických oblastí (CzechTourism, online, 2012).

Ministerstvo životního prostředí

Činnost ministerstva životního prostředí navazuje na oblast cestovního ruchu zvláštní ochranou přírody a krajiny zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, který vymezuje kategorie zvláště chráněných území. Rozvoj cestovního ruchu ovlivňuje i Natura 2000 a státní ekologická politika vymezující činnosti, které zasahují do oblasti turismu.

Ministerstvo zemědělství

Ministerstvo zemědělství se angažuje v turismu v oblasti diverzifikace zemědělství a podpory rozvoje venkova, a to především pomocí rozvoje agroturismu a venkovského turismu.

Ministerstvo dopravy

V souvislosti s činností ministerstva dopravy se turismu týká rozvoj všech druhů osobní dopravy, dopravní obslužnosti území veřejnou dopravou a rozvoj regionální infrastruktury, zejména výstavba cyklistických stezek (Tittelbachová, 2011).

Krajské úřady

Oblast cestovního ruchu je také v kompetenci jednotlivých krajů na území České republiky. Podle zákona o krajích č. 129/2000 Sb., krajské zastupitelstvo schvaluje koncepci rozvoje cestovního ruchu na území kraje a zajišťuje jejich realizaci a kontrolu jejich plnění (Hesková a kol, 2006). Kraj dále zajišťuje koordinaci informačních center na svém území, iniciuje vznik destinačních managementů, realizuje krajské programy a využívá prostředků Evropské unie. Oblastí turismu se na krajských úřadech zabývá odbor regionálního rozvoje a odbor kultury. Tyto odbory se dále zaměřují na prezentaci nabídky turismu na webových portálech, spolupráci s agenturou CzechTourism a MMR, návrhy dotačních programů na podporu rozvoje turismu a na řízení organizací zřizovaných kraji v oblasti turismu (Tittelbachová, 2011).

Obecní úřady

Působnost obce v oblasti cestovního ruchu není v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích konkrétně vymezena, je zde pouze uvedeno právo obce být členem svazku obcí za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů v oblasti cestovního ruchu (Hesková a kol, 2006). Obce i města tedy zahrnují cestovní ruch zohledněním rozvojových priorit v územním plánování, pronájmem obecních nemovitostí pro účely turismu či péči o kulturně-historické památky v majetku obcí. K nejdůležitějším činnostem patří zřizování informačních center, podpora infrastruktury turismu a koordinace aktivit podnikatelských subjektů v oblasti turismu a iniciace destinačního managementu (Tittelbachová, 2011).

Sdružení obcí

Podle zákona o obcích č. 128/2000 Sb., může sdružení obcí nabývat různých podob a zákon jim neukládá žádné povinnosti. Sdružení obcí může mít podobu svazku obcí, sdružení s právní subjektivitou i bez právní subjektivity nebo agentury, která působí podnikatelským způsobem. Sdružení obcí by mělo být garantem činnosti a propojenosti informačních center, rozvoje služeb v cestovním ruchu a prezentace mikroregionů (Foret a Foretová, 2001).

Privátní nositelé politiky turismu

Privátní nositelé jsou partnery veřejné správy na národní i regionální úrovni a podílejí se na realizaci koncepce státní politiky. Mezi privátní nositele se řadí jednotlivé podniky turismu, informační centra, asociace, spolky, svazy atd. (Tittelbachová, 2011).

Asociace turistických informačních center

Asociace turistických informačních center je dobrovolné profesní sdružení, jehož cílem je být centrem informační sítě cestovního ruchu v České republice. A.T.I.C. se dále podílí na zvyšování odborné úrovně a informovanosti svých členů a na monitoringu, shromažďování a přenášení zkušeností mezi členy (Indrová a kol, 2011). Hlavní činností turistického informačního centra je poskytování informací veřejnosti a mezi jeho doplňkové činnosti patří služby poskytované za úplatu, např. prodej upomínkových předmětů, vstupenek a tvorba a organizování turistických produktů (Ryglová, 2009). A.T.I.C. realizuje od roku 2003 společně s agenturou CzechTourism a s krajskými úřady projekt na podporu oficiálních informačních center. Cílem projektu je zavedení jednotného značení turistických informačních center, která splňují vybraná kvalitativní kritéria. Turistická informační centra jsou rozdělena do tří kategorií podle rozsahu poskytovaných služeb.

- 1) Kategorie A – poskytuje o definovaném území standardizované informace sedm dní v týdnu
- 2) Kategorie B – poskytuje standardizované informace o definovaném území
- 3) Kategorie C – poskytuje informace o místě svého působení a působí minimálně sezónně (Indrová a kol, 2011).

Asociace turistických regionů České republiky

Asociace turistických regionů vznikla v roce 2004 z důvodu rozvoje kvalitních služeb turismu v přirozených turistických regionech. Členy asociace jsou destinační společnosti, svazky obcí, sdružení a regionální agentury, které se podílejí na koordinaci činností v oblasti turismu v jednotlivých turistických regionech.

Smíšení nositelé

Smíšení nositelé politiky turismu představují partnerství veřejného, podnikatelského a neziskového sektoru. V České republice je tato forma spolupráce využívána spíše výjimečně (Tittelbachová, 2011).

Místní akční skupiny

Místní akční skupiny jsou společenství občanů, veřejné správy, soukromé podnikatelské sféry a neziskových organizací. Tyto společenství spolupracují na rozvoji venkova, zemědělství a při získávání finanční podpory z Evropské unie a z národních programů pro svůj region pomocí metody LEADER (Ministerstvo zemědělství, online, 2014).

Metoda LEADER se řídí sedmi hlavními principy:

- partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem na místní úrovni,
- přístup zdola nahoru,
- místní rozvojová strategie,
- víceodvětvové navrhování a provádění strategie,
- uplatňování inovačních přístupů,
- provádění projektů spolupráce,
- vytváření sítí místních partnerství.

V současné době existuje na území České republiky více než 150 místních akčních skupin. V Evropě existují tisíce MAS (Local action groups), které si předávají zkušenosti a navzájem spolupracují (Ekoregion Úhlava, online, 2010).

4 METODIKA PRÁCE

Pro část práce s názvem současný stav problematiky bylo nejprve nutné prostudování a následné shromáždění příslušné literatury. Odborná literatura byla zapůjčena z Moravské zemské knihovny a z knihovny Mendelovy univerzity v Brně. Při zpracování literární rešerše byla využita metoda analýzy a metoda syntézy. Pro současný stav problematiky byly použity nejen informace ze zahraniční a české odborné literatury, ale také informace ze zahraničních a českých vědeckých článků a informace z internetových zdrojů.

V další části práce, která je zaměřena na základní charakteristiku mikroregionu Kahan, lokalizační a realizační faktory cestovního ruchu a propagaci, byly použity informace převážně z webových stran jednotlivých obcí, webových stran mikroregionu Kahan a dále z příslušných dokumentů a strategií a také informace od projektového manažera mikroregionu.

Na základě zpracovaných informací byla vytvořena swot analýza mikroregionu Kahan a dotazníkové šetření. Cílem dotazníku bylo zjištění preferencí návštěvníků a jejich celková spokojenost s možnostmi, které mohou návštěvníci v mikroregionu Kahan využít. Z důvodu snadnějšího vyhodnocování výsledků a zkrácení doby vyplňování dotazníků byly použity uzavřené otázky a jedna otevřená otázka, ve které mohli návštěvníci uvést své připomínky a návrhy na zlepšení.

Dotazník tedy obsahoval 16 otázek, z toho 15 uzavřených otázek a jednu otevřenou otázku. Dotazník byl zcela anonymní a předpokládaná doba jeho vyplnění byla 5-10 minut. Vyplnění dotazníků bylo jednoduché, stačilo pouze označit vybranou odpověď, u každé otázky bylo možné označit pouze jednu odpověď. Otevřená otázka byla nepovinná a respondenti zde mohli v pár slovech či větách uvést své návrhy na zlepšení či připomínky. Pro lepší zpracování výsledků dotazníku jsem použila služeb firmy Survio, kde se jsem zaregistrovala a poté dotazník vytvořila a vložila. Poté jsem vygenerovaný odkaz na dotazník rozeslala návštěvníkům mikroregionu Kahan prostřednictvím e-mailu či sociální sítě Facebook. Celkově vyplnilo dotazník 150 respondentů. K vyhodnocení dotazníku byla použita metoda procentuálního vyhodnocení jednotlivých variant odpovědí a otázky z dotazníku byly vyhodnocovány

postupně. Poté byla provedena anketa s představiteli obcí mikroregionu Kahan. Výsledky ankety korespondovaly s výsledky swot analýzy i s výsledky dotazníkového šetření. Uvedené výsledky spolu se swot analýzou posloužily ke stanovení návrhů a doporučení.

5 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU KAHAN

V této kapitole je popsán vznik mikroregionu Kahan, lokalizace území daného mikroregionu a jeho přírodní podmínky. Dále je v této kapitole zmíněna historie hornictví, která je s mikroregionem neodmyslitelně spjata. V rámci této podkapitoly jsou charakterizovány těžební společnosti v revíru, je zde uveden přehled nejvýznamnějších dolů či hornický slang. Ke konci kapitoly jsou uvedeny další informace o obyvatelstvu mikroregionu Kahan a jsou zde představeny jednotlivé obce.

5.1 Vznik mikroregionu Kahan

Mikroregion Kahan vznikl v roce 2000 jako svazek obcí Babice u Rosic, Lukovany, Příbram na Moravě, Vysoké Popovice, Zakřany, Zastávka a Zbýšov. V roce 2008 do mikroregionu vstoupila obec Kratochvilka, Újezd u Rosic, Tetčice, Říčany, městys Ostrovačice a město Rosice. V současné době tedy mikroregion Kahan zahrnuje třináct obcí. Název mikroregionu je odvozen od hornické činnosti, která výrazně ovlivnila život zdejších obyvatel. V mikroregionu Kahan se těžilo černé uhlí, které bylo považováno za jedno z nejkvalitnějších. Těžba zde byla zastavena v roce 1992 a dodnes jí připomínají areály zaniklých dolů, haldy, expozice Muzea průmyslových železnic ve Zbýšově či zachovalé těžební věže bývalých dolů Jindřich II a Simson (Mikroregion Kahan, online, 2008a).

5.2 Lokalizace území

Název:	Mikroregion Kahan, d. s. o.
Rozloha:	102 km ²
Počet obyvatel k 31. 12. 2013:	19 887
Hustota obyvatel:	195 obyvatel/ km ²
Členské obce:	Babice u Rosic, Kratochvilka, Lukovany, Ostrovačice, Příbram na Moravě, Rosice, Říčany, Tetčice, Újezd u Rosic, Vysoké Popovice, Zakřany, Zastávka, Zbýšov.

Mikroregion Kahan se nachází v Jihomoravském kraji, přibližně dvacet kilometrů západním směrem od Brna. Na severu Mikroregion Kahan sousedí s mikroregionem

Domašovsko a se Svazkem obcí Panství hradu Veveří, na jihu sousedí s mikroregionem Ivančicko, na západě s mikroregionem Chvojnice a na východě s katastrem města Brna (viz příloha 2, obr. 5). Ze správního hlediska spadají všechny členské obce mikroregionu Kahan pod působnost ORP Rosice (viz příloha 2, obr. 6). Území správního obvodu ORP Rosice je tvořeno převážně zemědělskou půdou a lesními pozemky, zastavěné plochy činí pouze 1,9 % území. Mezi nejpočetnější obce mikroregionu Kahan patří Říčany, Rosice, Tetčice, Zastávka a Zbýšov. Tyto obce se nacházejí ve východní části mikroregionu v oblasti Boskovické brázdy. Západní část mikroregionu má typický venkovský charakter (Strategie rozvoje mikroregionu Kahan 2014-2020, 2013).

V roce 2012 se mikroregion Kahan stal členem Místní akční skupiny Brána Brněnska z.s. Mezi další zakládající členy MAS Brána Brněnska z.s. patří mikroregion Kuřimka, mikroregion Porta, mikroregion Čebínka, mikroregion Domašovsko, Svazek obcí Panství hradu Veveří, mikroregion Ivančicko a další obce, které se nesdružují v mikroregionech. Dalšími zakládajícími členy jsou aktivní neziskové organizace, z mikroregionu Kahan lze zmínit KTS Ekologie s.r.o., či Mighty Shake Zastávka z.s. (Integrovaná strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Brána Brněnska, z.s. pro období 2014-2020, 2013).

5.3 Základní přírodní charakteristiky

Z geografického hlediska spadá území mikroregionu do Brněnské a Křižanovské vrchoviny a prochází jím Boskovická brázda. Krajinu mikroregionu Kahan tvoří pahorkatiny a vrchoviny zemědělsko-lesního charakteru s menšími obcemi a městy. Celková plocha území je 10 194 ha. Mezi nejvyšší vrcholy patří Krokočínská hůrka, Doubravky a Bučín. Mikroregionem protéká několik menších vodních toků - Příbramský, Zakřanský, Újezdský, Říčanský a Lukovanský potok a Balinka, Bobrava, Bílá voda, Habřina a Chvojnice. Vzhled zdejší krajiny ovlivnila těžba uhlí, kamene, intenzivní zemědělská činnost a výstavba železáren (Strategie rozvoje mikroregionu Kahan 2014-2020, 2013).

5.4 Historie hornictví v mikroregionu

Jak již bylo zmíněno výše, historie mikroregionu Kahan je významně spjata s těžbou uhlí. Rosicko-oslavanský uhelný revír se nachází v úzkém pásu Boskovické brázdy a patří k nejmenším a nejstarším kamenouhelným revírům na území České republiky. Svou rozlohou zasahuje Zastávku (dříve Boží Požehnutí), Zbýšov, Padochov a Oslavany. První zmínka o těžbě černého oslavanského kamenného uhlí je z roku 1755 (Obec Zastávka, online, 2015a).

O podporu a rozvoj povrchové těžby uhlí se zde zasloužil především František Riedl, který se stal v roce 1764 novým hospodářským správcem. František Riedl se staral také o propagaci a odbyt uhlí (Kolčava a kol, 2008).

Později přešlo kutací právo Janu Augustýnu Thomeserovi a následně c.k. Průplavní a báňské společnosti ve Vídni. Ta se však později potýkala s problémy a v roce 1802 bylo právo na dolování uhlí a kamence nakonec odkoupeno jedním z nejbohatších a nejpodnikavějších velkoobchodníků z Brna, Janem Arnoštem z Herringu. Tento velkoobchodník vytvořil těžební společnost Rytíř Herring a spol., která se stala největší těžební společností v rosicko-oslavanském revíru a existovala až do roku 1870 (Obec Zastávka, online, 2015a).

Těžba uhlí dramaticky vzrostla s postupným zaváděním parních strojů v brněnských manufakturách. V rosickém lese Okrouhlík s těžbou uhlí začali před rokem 1815 bratři Smetanové a následně Karel rytíř Baratt, který k dolování uhlí používal parní stroj a zaměstnával padesát horníků. Ale ani použití nových moderních technologií nezaručilo Barattovi zisk, a proto v roce 1851 doły v Okrouhlíku odkoupila společnost Těžířstvo Rytíř Herring a spol. Nejpozději se s těžbou uhlí v rámci celého rosicko-oslavanského revíru začalo ve Zbýšově. A to v roce 1800, kdy zde Benedikt Kütner a Jan Baptista Müller zarazili šachtu Annenská (Kolčava a kol, 2008).

K významnému rozvoji těžby uhlí došlo v roce 1855 po dostavbě očekávané železnice Brno – Boží Požehnutí. Tento projekt vznikl díky Janu Herringovi a Antonínu Rahnovi. Přeprava uhlí byla zahájena 2. ledna 1856 a o půl roku později se k ní přidala i osobní doprava. Železniční doprava tak snížila cenu uhlí, zvýšila zisky těžebních

společností a v neposlední řadě zrychlila dopravu. Jednalo se o jednu z prvních místních drah v českých zemích a v roce 1865 byla zavedena železniční vlečka do Zbýšova (Obec Zastávka, online, 2015a).

Odbyt rosického uhlí se tak díky nové železnici rozšířil na velkou část Moravy a do Vídně. Těžiřstvo Rytíř Herring a spol. vytěžilo v roce 1861 933 788 ctr. uhlí (1 ctr = 0, 56 q). Rosické doly v té době zaujímal první místo v množství vytěženého uhlí a také disponovaly moderními stroji a čerpadly. Většina šachet se dochovala až do dneška. Jedná se o Silniční šachtu z roku 1836 (dnes Dům dětí a mládeže, Zastávka), šachtu Ferdinand z roku 1856 (Babice u Rosic), Novou šachtu z roku 1870 a důl Julius z roku 1880 (Kolčava a kol, 2008).

Jelikož se Janu Herringovi v těžbě uhlí dařilo, rozhodl se, že spolu s Belgičany založí železářny. V roce 1858 tedy vznikla společnost Rosické železářny a těžiřstvo železných hutí. V Božím Požehnutí byla v roce 1862 postavena vysoká kruhová pec, jednalo se o třetí pec na kamenouhelný koks v českých zemích. V objektu železáren se také nacházela slévárna, válcovna a strojárna, vyrábělo se tady železo pro kováře, kolejnice a obchodní zboží. V roce 1871 pracovalo v železárnách 515 zaměstnanců (Obec Zastávka, online, 2015a).

Těžiřstvo Rytíř Herring a spol., bylo v roce 1870 změněno na Rosickou báňskou společnost se sídlem v Božím Požehnutí. Tato společnost postupně koupila i doly ve Zbýšově, Oslavanech a Padochově. A v roce 1935 došlo ke spojení s akciovou společností Lásky Boží a vznikla Rosická báňská společnost Lásky Boží (Kolčava a kol, 2008).

Těžba uhlí ve 20. století

Ve druhé polovině 19. století došlo k významnému rozmachu těžby a začaly se otevírat nové šachty. Počátek 20. století je možné označit jako zlaté období revíru. Díky technické modernizaci dolů se zvýšila těžba, zavedlo se umělé větrání a začaly se používat ocelové těžní věže. Také byla postavena oslavanská parní velkoelektrárna, která elektrickou energií zásobovala celý rosicko-oslavanský revír. V období velké hospodářské krize zde vypukla nejvýznamnější stávková hnutí horníků. Horníci protestovali proti snižování mezd a tato stávka, trvající šestnáct týdnů, se do historie zapsala jako

nejdelší stávka v Československu. Stávka horníkům ve výsledku nepomohla, jelikož jejich mzdy i nadále klesaly a více než čtvrtina horníků byla propuštěna.

Po druhé světové válce pokračovala modernizace dolů a v roce 1963 bylo vytěženo 751 668 tun černého uhlí. V průběhu 70. let byl ve Zbýšově nově zbudován důl Jindřich II (Kolčava a kol, 2008). Těžba na všech dolech byla zastavena v roce 1992, kdy byla provedena demontáž těžebních věží, zasypání šachet a uzavření betonovou zátkou (Obec Zastávka, online, 2015a).

Přehled nejvýznamnějších dolů rosicko-oslavanského revíru

Jáma Herring

Budova dolu Herring dodnes tvoří dominantu v obci Zastávka. Poblíž šachetní budovy stála i cihelna, která vyráběla běžné cihly i cihelné tvarovky s ornamenty. V areálu byly také vybudovány koksárenské pece a byla sem přivedena železniční vlečka pro odvoz uhlí. K zastavení těžby zde došlo v roce 1877 a hlavní budova byla později upravena na školu a byty (Kolčava a kol, 2008).

Důl Ferdinand

Těžba v dole Ferdinand v Babicích u Rosic byla zahájena v roce 1856. Tento důl se řadí mezi černouhelné doly s nejvyšší teplotou v rubanině na území Československa. Jáma Ferdinand měla osm pater a dosahovala hloubky 794,2 metrů. V 50. letech zde byl nápravně pracovní tábor, v roce 1954 byl tábor a důl zrušen a v roce 1992 byla těžní jáma zasypána (Obec Zastávka, online, 2015b).

Důl Julius

Stavba dolu byla zahájena v roce 1870 a těžít se v něm začalo v roce 1877. Kromě těžby uhlí zde byly zavedeny i provozy na výrobu černouhelných briket, tzv. zastáveckých bulek. Jejich výroba se pohybovala okolo 55 tisíc tun ročně. Hloubka dolu Julius byla 790, 2 metrů. V roce 1910 byl důl spojen lanovou dráhou s babickým dolem Ferdinand. Lanovka přepravovala uhlí, škváru, hlušinu a kamení z prádla na odval. Těžba uhlí byla zastavena v roce 1967 a v roce 1992 byl důl zlikvidován (Kolčava a kol, 2008).

Důl Jindřich I a II

Důl Jindřich I byl ve Zbýšově vyhlouben v roce 1857, a to do hloubky 905 metrů. O třicet let později zde byla postavena třídírna uhlí, která byla postupně elektrifikována. V roce 1964 se začalo s budováním dolu Jindřich II, který měl centralizovat těžbu ze

severní a střední části revíru. Důl Jindřich II se stal jedním z nejhlubších dolů na černé uhlí ve střední Evropě, jeho maximální hloubka činila 1 550 metrů (Město Zbýšov, online, 2012). Uhlí se pak dopravovalo nejprve po železnici přes Zastávku a Ivančice do oslavanské elektrárny a po zavedení lanové dráhy z dolu Jindřich II do Oslavan. Těžba zde byla ukončena v roce 1991, důl nebyl zasypán, pouze zakryt železobetonovou krycí deskou (Kolčava a kol, 2008). V současné době je prováděna likvidace dolu Jindřich II. Kvůli nadměrné hloubce dolu a větší bezpečnosti byla zvolena metoda celkového zabetonování. Poté dojde i k demontáži téměř čtyřicetimetřové těžební věže (Brněnský deník, online, 2015).

Důl Simson

Důl Simson byl zaražen ve Zbýšově v roce 1848. I u toho dolu byla vybudována koksovna, která se později stala jednou z nejmodernějších ve střední Evropě. Vyráběl se zde surový benzol, dehet, koks a síran amonný. V 50. letech 20. století byla činnost koksovny ukončena a důl byl v roce 1987 zasypán. Těžní věž dolu Simson byla vyhlášena památkově chráněným objektem, jedná se o jedinou technickou památku rosicko-oslavanského revíru (Kolčava a kol, 2008).

Hornický slang

Horníci pro svoje nástroje či pracovní postupy používali své zvláštní výrazy. Jelikož přicházeli do našich dolů horníci z Německa, tvořily většinu slovní zásoby výrazy přejaté právě z němčiny (Setkání hornických měst a obcí, online, 2009). Pro znázornění jsou zde uvedena některá slova z hornického slangu, která horníci v rámci rosicko-oslavanského revíru používali.

- Fedruňk – těžba uhlí,
- flec (Flöz) – uhelná sloj,
- obrhajer (Oberhauer) – havíř, který uváděl kopání, vrtání, střelbu,
- štajgr (Steiger) – důlní dozorce,
- huntík (Hunt) – důlní vozíky pro přepravu uhlí v podzemí,
- drahcalbán (Drahtseilbahn) – lanovka z dolu Ferdinand na důl Julius,

- grundštreka (Grundstrecke) – hlavní chodba,
- jáňa – kanál podél uhelné stěny v rubání (Kolčava a kol, 2008).

5.5 Obyvatelstvo mikroregionu Kahan

Podle SLDB žilo v roce 2011 na území mikroregionu Kahan 19 673 osob, přičemž téměř polovina osob žila v Rosicích a Zbýšově. Vývoj počtu obyvatel v mikroregionu Kahan odpovídal trendu vývoje obyvatel v celém Jihomoravském kraji. Od roku 1991 zde byl do roku 2001 zaznamenán výrazný pokles v počtu obyvatel, který souvisel zejména s útlumem těžby uhlí a uzavřením dolů. V posledních pěti letech zde vývoj obyvatelstva potvrzuje rostoucí trend. V rozmezí sčítání 1991 a 2011 byl pozorován největší nárůst v počtu obyvatel v Říčanech a v Zastávce. Naopak největší pokles v uvedeném období zaznamenaly Rosice a Zbýšov (Strategie rozvoje mikroregionu Kahan 2014-2020, 2013).

Jak již bylo uvedeno výše, nejvíce obyvatel žije v Rosicích a ve Zbýšově. Mezi obce, jejichž počet obyvatel se pohybuje nad tisícem, patří také Zastávka, Říčany a Tetčice. Naopak nejméně obyvatel mají obce Újezd u Rosic, Kratochvilka a Lukovany. Co se týče hustoty osídlení, jsou v obcích mikroregionu Kahan znatelné rozdíly. Největší hustotu zalidnění vykazuje obec Zastávka, ve které připadá na 1 km² 2 122 obyvatel. Důvodem je to, že obec Zastávka má z uvedených obcí nejmenší výměru a zároveň poměrně velký počet obyvatel. Obec Kratochvilka, která má druhou nejmenší výměru, má také vysokou hustotu zalidnění. Naopak nejméně početná obec Újezd u Rosic se vyznačuje i nejmenší hustotou osídlení (viz příloha 3, tab. 1) (ČSÚ, online, 2015).

5.6 Obce mikroregionu Kahan

Babice u Rosic

Nejstarší zmínka o Babicích pochází z roku 1228, kdy král Přemysl Otakar I., potvrzuje založení kláštera cisterciáček v Oslavanech. K tomuto klášteru patřily i Babice, v roce 1560 připadly Babice k Rosicím a vlastníkem celého panství byl Jan Starší ze Žerotína a později Karel Starší ze Žerotína. Hlavní obživou obyvatel Babic bylo zemědělství, původní selské statky tvořily podkovitou náves, která je dodnes patrná. Počet obyvatel se začal zvyšovat v 19. století v závislosti na rozvoji těžby černého uhlí. Těžba uhlí a zemědělství se promítla i do znaku obce Babice u Rosic (viz příloha 4, obr. 7).

V Babicích byl zaražen důl Ferdinand, po kterém je dodnes patrná výsypka a zbytky budov spojených s těžbou (Babice u Rosic, 2007).

Kratochvilka

Obec Kratochvilka vznikla v roce 1783, její název je odvozen od jména zájezdního hostince, který zde byl vybudován. Ve znaku obce je vyobrazen beránek (viz příloha 4, obr. 8), který byl původně součástí razítka obce. I rozvoj této obce je spjat s rozvojem uhelných dolů, protože v katastru obce se nacházel důl Sička (Kratochvilka, online, 2014).

Lukovany

Podle stáří románského kostela sv. Václava, který tvoří dominantu obce, sahá historie obce Lukovany až do konce 11. století. O existenci samotné obce se zmiňují v písemných pramenech z roku 1269 bratři Zdeslav a Arnošt z Lukovan. Poté se Lukovany dostaly do majetku pánů z Lipé a byly připojeny k rosickému panství. Obec Lukovany se také může pochlubit starou obecní pečetí s dvouocasým lvem (Lukovany, 2007). Tento lev je také vyobrazen i na znaku obce (viz příloha 4, obr. 9).

Ostrovačice

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1255 a od 11. století byly Ostrovačice pod správou rajhradského klášteřa. V roce 1842 udělil císař Ferdinand V. Ostrovačicím právo pořádat výroční trhy a povýšil tak obci Ostrovačice na městys (Mikroregion Kahan, online, 2008b). Nejstarší dochovaná pečeť obce pochází z roku 1746 a v pečetním poli je vyobrazen vlnitý vinný kámen podpíraný tyčí a na něm čtyři hrozny a devět malých lístků (Hájek, online, 2011). Stejný symbol byl použit také i na znaku městyse (viz příloha 4, obr. 10).

Městys Ostrovačice je znám díky tomu, že je na jeho území v provozu areál Automotodromu Brno, který navázal na prvorepublikovou tradici motoristických závodů, protože první trať Masarykova okruhu vedla přímo přes Ostrovačice (Mikroregion Kahan, online, 2008b). Ostrovačice se proslavily i tím, že inspirovaly místního rodáka spisovatele Viléma Mrštíka k sepsání románu Pohádka máje. V Ostrovačicích se narodilo i mnoho dalších významných osobností. Mezi nejznámější patřil Adam Benedikt Bavorský, poslední opat Emauzského klášteřa v Praze či Karel

Želenský, významný prvorepublikový herec. Mezi čestné občany patří herec Svatopluk Beneš a také Zdeněk Pololáník, nejvýznamnější soudobý český hudební skladatel (Hájek, online, 2011).

Příbram na Moravě

První zmínka o Příbrami na Moravě je uvedena ve smlouvě z roku 1237 mezi králem Václavem I. a brněnskou katedrálou sv. Petra. Ve 14. století patřila Příbram vrchnosti z Vysokých Popovic a od roku 1482 připadla k rosickému panství. Příbram byla také ovlivněna těžbou uhlí, protože se do ní stěhovali horníci a dělníci, kteří pracovali v sousední Zastávce. Ve znaku Příbrami je zobrazena stříbrná radlice, v ní modrý hrot a červené plameny a nad radlicí je umístěn zlatý obilný klas (viz příloha 4, obr. 11). V Příbrami se narodil spisovatel Rajmund Habřina, akademický malíř Rudolf Fila a také DrSC. Lubomír Macholán, který je uznávaným odborníkem v biochemii (Příbram na Moravě, 2007).

Rosice

První písemná zmínka o Rosicích pochází z roku 1259, kdy byli majiteli panství Bohuš a Hartman z Rosic. Ve 14. a 15. století patřily Rosice Hechtům, kteří významně přispěli k rozvoji panství. Roku 1907 při povýšení Rosic na město, obdržely Rosice městský znak. V tomto znaku je vyobrazena plovoucí štika a na horním okraji štítu je stříbrná koruna s pěti viditelnými zuby (viz příloha 4, obr. 12) (Město Rosice, online, 2012a). Mezi významné osobnosti, které se zde narodily nebo zde působily, patří spisovatelka a scénáristka Jindřiška Smetanová, divadelní režisér Vladimír Klazar či šlechtitel růží Josef Strnad (KIC Rosice, online, 2015a).

Říčany

První zmínka o Říčanech, stejně jako u Příbrami na Moravě, pochází ze smlouvy z roku 1237. Moravský rod Říčanských měl ve znaku dvě válečné sekery přeložené křížem, tento symbol zůstal i ve znaku obce (viz příloha 4, obr. 13). V 16. století přestaly být Říčany samostatným panstvím a byly připojeny k hradu Veveří (Říčany, online, 2012a).

Tetčice

Tetčice byly poprvé historicky zmíněny v roce 1349. Na rozvoji obce se také podílely černouhelné doly rosicko-oslavanského revíru. V roce 1855 se do dolů postavila

železnice, která přinesla spojení s Brnem, ale i podstatné změny ve vzhledu obce. Postavení nádraží tak umožnilo v obci vybudovat pilu a trať tak tvoří v obci předěl (Tetčice, online, 2015a). Tetčice mají ve svém znaku stejně jako sousední Rosice vyobrazenou štikou (viz příloha 4, obr. 14).

Újezd u Rosic

Obec Újezd u Rosic je v kronikách připomínána od 14. století. V 15. století byla obec přidružena k rosickému panství a později byla vypleněna. Na začátku 18. století čítal Újezd pouze osmnáct domovních čísel. Na znaku obce je vyobrazen černý kůň, který se vzpíná nad červenou růží (viz příloha 4, obr. 15) (Újezd u Rosic, online, 2015).

Vysoké Popovice

Na místě Vysokých Popovic původně stávala pouze tvrz se statkem pánů z Popovic, tato tvrz byla zmíněna již v roce 1228. Od roku 1482 se Vysoké Popovice staly součástí rosického panství. Hlavním zdrojem obživy místních obyvatel bylo zemědělství a velký význam zde mělo zbudování železnice Zastávka u Brna – Okříšky (Vysoké Popovice, 2007). Na znaku obce je vyobrazen černý klobouk nad zeleným návrším s pětilistým květem (viz příloha 4, obr. 16).

Zakřany

První zmínka o Zakřanech se datuje do roku 1350, kdy došlo k převodu lánů mezi Oldřichem ze Zakřan a Kateřinou ze Skalice. V roce 1522 připadly Zakřany i jejich okolí Bohunce z Pernštejna. V dolní části znaku jsou vyobrazeny dva žaludy, které symbolizují šlechtický rod ze Zakřan a nad nimi je umístěn keř jako připomínka toho, že obec bývala obrostlá křovím (Zakřany, 2007) (viz příloha 4, obr. 17).

Zastávka

První písemný záznam o nálezu uhlí na území obce Boží Požehnání (dnešní Zastávka) pochází z roku 1769. Obec Zastávka vznikla až v roce 1875 v souvislosti s těžbou černého uhlí. Jméno Zastávka dostala podle hostince (viz příloha 5, obr. 20), který stával na křižovatce dvou obchodních cest, dnes na jeho místě stojí Hornický dům (viz příloha 5, obr. 21). Těžbě pomohlo i vybudování místní dráhy a také zastávecké železárny. K historii obce patří i školství, které se zde začalo rozvíjet od roku 1865

(Zastávka, 2007). Školství je spojeno se znakem obce, na kterém je zobrazena kniha jako symbol vzdělání (viz příloha 4, obr. 18).

Zbýšov

První zmínky o osadě Zbýšov pochází z roku 1280, kdy maršálek Bohuš z Drahotuš věnoval Zbýšov své dceři, která vstoupila do oslavanského kláštera. Také pro historii Zbýšova měla velký význam těžba uhlí a v okolí Zbýšova zahájila svou činnost Rahnova společnost. Vzhled Zbýšova postupně ovlivnila výstavba hornických bytů (Zbýšov, 2007). I ve znaku města jsou symboly, které připomínají těžbu uhlí, jedná se o mlátek a želízko a dále je na něm radlice a vinný hrozen (Zbýšov, 2007) (viz příloha 4, obr. 19).

6 LOKALIZAČNÍ FAKTORY CESTOVNÍHO RUCHU

V literatuře se lokalizační faktory umístění aktivit cestovního ruchu obvykle rozdělují do dvou skupin (Drobná, Morávková, 2004). První skupinu tvoří přírodní předpoklady cestovního ruchu, jejichž základními prvky jsou klimatické poměry, reliéf, hydrologické poměry, fauna a flóra. Druhá skupina je určena kulturně-historickými předpoklady. Tyto předpoklady se dále člení na kulturně-historické památky, kulturní zařízení a společenské akce. Kulturně-historické památky zahrnují architektonické, národně-historické, technické, přírodní památky a lidovou architekturu. Mezi kulturní zařízení patří muzea, galerie, divadla, skanzeny. Společenské události plní společenskou funkci a zahrnují sportovní akce, kulturní události, akce spojené s udržením tradic a akce pořádané v rámci veletrhů (Vystoupil, Šauer, 2006).

V této diplomové práci jsou lokalizační faktory rozděleny na kulturní a historické památky, přírodní atraktivity mikroregionu a společenské atraktivity mikroregionu.

6.1 Kulturní a historické památky mikroregionu Kahan

Tato podkapitola rozděluje kulturní a historické památky mikroregionu Kahan na církevní památky, architektonické památky a technické památky.

Církevní památky

Celkově mají z památek v mikroregionu Kahan největší zastoupení právě církevní památky. Tento jev není výjimečný, protože v každé obci obvykle bývá postaven kostel či kaple.

Kaple sv. Antonína Paduánského

Kaple sv. Antonína Paduánského se nachází na návsi v Babicích u Rosic (viz příloha 5, obr. 22). Původně na tomto místě stávala malá zvonice, která byla v roce 1863 nahrazena kaplí. V kapli sv. Antonína bývaly dva zvony, které však byly za druhé světové války zabaveny a dnes je v kapli pouze jeden zvon z roku 1943 (Babice, 2007).

Kostel sv. Václava

Kostel sv. Václava se nachází v obci Lukovany, pochází z 11. století a řadí se tak k nejstarším památkám v mikroregionu Kahan. Tento kostel byl vystavěn v románském slohu a jsou v něm umístěny tři zvony. Oltář kostela je vyzdoben zlacenými sochami sv. Benedikta a Maura a olejovým obrazem svatého Václava. Všechny sochy pochází ze

zrušeného oslavanského kláštera a pod kostelem byly objeveny chodby, které spojovaly kostel se sousedním statkem (Lukovany, 2007).

Kostel sv. Jana Křtitele a sv. Václava

Kostel sv. Jana Křtitele a sv. Václava se nachází v městysi Ostrovačice a jeho základy pocházejí z 12. století. Mísí se zde prvky raného baroka a klasicismu. Hlavní oltářní obraz zobrazuje oba dva patrony ostrovačického kostela. V roce 1719 byla ke kostelu přistavena kaple sv. Barbory a bylo zde založeno bratrstvo, které papež Kliment XI. obdaroval štedrými odpustky, a proto do Ostrovačic mířilo hodně poutníků. Před kostelem je umístěna socha sv. Jana Nepomuckého z mušlového vápence, která byla v roce 2012 restaurována (Hájek, online, 2011).

Fara s prelaturou

Fara s prelaturou se nachází u kostela sv. Jana Křtitele a sv. Václava v Ostrovačicích. Původní fara v roce 1674 vyhořela a na jejím místě byla postavena nová budova. Později byla postavena i prelatura, která sloužila rajhradskému konventu jako útočiště ve válce. Za autora stavebních úprav je považován Jan Blažej Santini (Hájek, online, 2011).

Kaple sv. Floriána a Panny Marie

Kaple sv. Floriána, patrona Příbrami na Moravě, byla vysvěcena v roce 1992 a její půdorys je tvořen elipsou. Celkový tvar kaple připomíná Noemovu archu a za toto výjimečné architektonické řešení získal architekt této kaple, Aleš Fiala, ocenění v soutěži určené pro novodobé sakrální stavby (Příbram na Moravě, 2007).

Kostel sv. Martina

Kostel sv. Martina (viz příloha 5, obr. 23) se nachází na rosickém návrší jižně pod zámekem na bývalém hřbitově. Kostel byl v 15. století přestavěn do gotického stylu, ze kterého se dodnes dochovala přední část chrámu, konkrétně sakristie a severní kaple. Jižní část kostela byla přestavěna do renesančního stylu (Město Rosice, online, 2008).

Kaple sv. Trojice

Barokní kaple sv. Trojice (viz příloha 5, obr. 24) tvoří dominantu města Rosice a byla vybudována v roce 1691 Jiřím Hausperským z Fanalu. V interiéru má kaple trojúhelníkový půdorys a pod kaplí je vybudována krypta, která však svému účelu nikdy nesloužila. V kapli jsou tři oltáře a v prvním poschodí dvě oratoře a kůr, na kterém

bývaly barokní varhany. Varhany byly zničeny za druhé světové války, když byla kaple poškozena dělostřeleckým zásahem (Hrady, online, 2015).

Kostel sv. Petra a Pavla

Farní kostel sv. Petra a Pavla, v Říčanech u Brna, byl poprvé písemně zmíněn v roce 1349. V roce 1709 byl kostel vážně poškozen požárem a ani jeho pozdější oprava nezabránila sesutí zdiva. Z tohoto důvodu bylo pro kostel v roce 1754 vyhlédnuto nové místo. Kostel sv. Petra a Pavla je postaven v pozdně barokním stylu a vyniká tím, že je postaven oltářem na západ a hlavním vchodem k východu (Říčany, online, 2012b).

Kaple sv. Floriána

Kaple sv. Floriána byla v Tetčicích postavena v roce 1764 a původně byla kryta šindelem. V roce 1886 byla ke kapli přistavena věž společně s křížkem vedle vchodu. Kaple sv. Floriána je otevřena velmi zřídka, pravidelně v době pouti a před Vánocemi.

Socha sv. Jana

Socha sv. Jana Nepomuckého je největší dominantou obce Tetčice. V minulosti ji obyvatelé Tetčic barvili, ale při restaurátorských pracích v roce 1985 byl barevný nátěr ze sochy odstraněn. V roce 2011 byla socha znovu restaurována a získala tak nový vzhled i nový podstavec. Při těchto pracích bylo zjištěno, že socha sv. Jana je vybudována z rakouského vápence, který obsahuje i množství zkamenělých mušliček (Tetčice, online, 2015b).

Kaple sv. Františka

Kaple sv. Františka je jedinou významnou památkou v obci Újezd u Rosic. Tato kaple je součástí historického jádra obce a byla postavena v roce 1852. Dodnes oznamuje zvon, tzv. umíráček, obyvatelům obce skonání některého z nich. V den sv. Františka Serafinského se v kapli i dnes koná mše svatá (Újezd u Rosic, online, 2015).

Kostel sv. Jana Křtitele

Kostel sv. Jana Křtitele se nachází ve Vysokých Popovicích a původně na tomto místě stával románský kostel. Do dnešní podoby byl kostel přestaven roku 1910 a ke kostelu náleží i sousední fara. Na věži odbíjí čas tři zvony, přičemž největší zvon svatý Jan Křtitel váží 490 kilogramů (Vysoké Popovice, 2007).

Kaple sv. Donáta

Původně stála v centru Zakřan dřevěná kaple, kterou v roce 1856 nahradila kaple zděná. Tato kaple musela být později zbourána kvůli porušení, a tak byla v roce 1888 vystavěna kaple sv. Donáta, která v Zakřanech stojí doposud (Zakřany, 2007).

Kaple sv. Jana Křtitele

Na místě kaple sv. Jana Křtitele na Zastávce (viz příloha 5, obr. 25) stál původně dům, ve kterém se shromažďovali horníci před sfáráním do dolu Julius. V roce 1911 byl dům přestavěn na kapli a pojmenován podle patrona horníků - Jana Křtitele (Zastávka, 2007).

Kostel sv. Martina ve Zbýšově

Zbýšovský kostel byl postaven v roce 1894 v novorománském stylu. Dodnes se zachovaly dva zvony, přičemž jeden z nich byl zasvěcen patronce horníků sv. Barboře. Zajímavostí kostela sv. Martina jsou varhany, na kterých je zobrazen hornický znak (Zbýšov, 2007).

6.1.2 Architektonické památky

Mezi architektonické památky mikroregionu Kahan patří památky, které není možné označit jako sakrální památky či jako technické památky.

Příbramský mlýn

Příbramský mlýn se nachází v údolí potoku Habřina, a i když už není funkční, dodnes připomíná slávu vodních mlýnů. Tento mlýn je pro veřejnost uzavřený, ale i tak je pro turisty příjemným zastavením na červené turistické trase (Příbram na Moravě, 2007).

Červený domek a kamenný domek

Oba tyto domky se nachází v obci Zastávka. Červený domek byl postaven v roce 1920 a sloužil čtyřem rodinám horníků. Dnes je tento dům soukromým obytným domem, ale v 50. letech byl prohlášen za chráněnou památku. Kamenný domek (viz příloha 5, obr. 26) se nachází na konci obce a byl postaven v roce 1911 Františkem Pospíšilem (Zastávka, 2007).

Zámek Rosice

Zámek v Rosicích je další dominantou města a leží na kopci nad soutokem Bobravy s Říčanským potokem. Rosický zámek (viz příloha 5, obr. 27) byl přestavěn z gotického hradu na přelomu 16. - 17. století. Prvními majiteli hradu byli Bohuš

a Hartman z Rosic. Roku 1562 koupil zámek Jan starší ze Žerotína, který užíval zámek jako druhé sídlo. Po Janu starším ze Žerotína Rosice zdědil Karel starší ze Žerotína. Žerotínové provedli přestavbu na renesanční zámek a odstranili všechny znaky gotického hradu. Zámek má zvnějšku novodobou fasádu, avšak na severním křídle a na nádvoří byla objevena sgrafitová omítka, která byla zrestaurována. V hlavní budově jsou dominantním prvkem arkády z konce 16. století (Zámek Rosice, online, 2008). Zámek nabízí prohlídku s průvodcem v historickém oděvu, prohlídku mučírny, prohlídku protiatomového krytu či výstavu hraček.

Rosická kašna a socha Živěny

V roce 1868 odkoupily Rosice kašnu od města Brna, uprostřed kašny je umístěná socha bohyně úrody Ceres neboli Živěny. Voda začala do kašny proudit v roce 1869 a místní občané do ní začali házet mince. Kašna má celkový objem 500 hektolitřů vody a její dno je vybetonováno ve dvou vrstvách (Turistický portál CzeCot, online, 2014). V roce 2014 byla kašna rekonstruována a socha Živěny byla nově pozlacená.

Technické památky

Těžní věž Simson

Jako již bylo uvedeno v kapitole s přehledem nejvýznamnějších dolů, tak jedinou technickou památkou v celém mikroregionu Kahan je těžní věž Simson v obci Zbýšov. Tato těžní věž se dochovala z počátku 20. století, ale bohužel není přístupná pro veřejnost (Zbýšov, 2007).

6.2 Přírodní atraktivity mikroregionu Kahan

Na území mikroregionu Kahan zasahují dva přírodní parky, a to Přírodní park Bobrava a Přírodní park Podkomorské lesy. Mezi další přírodní atraktivity patří rybník Kuchyňka a také přírodní biotop v Říčanech u Brna.

Přírodní park Bobrava

Přírodní park Bobrava zasahuje z mikroregionu Kahan pouze na území obce Tetčice. Území parku je tvořeno lesními porosty a jeho rozloha je 3 100 hektarů. Přírodní park byl vyhlášen v roce 1982. V rámci Tetčic jsou pro přírodní park typické smíšené lesy s vyšším zastoupením jehličnanů, především borovice lesní a smrk ztepilý. Z živočichů jsou zde zastoupeni ropucha obecná, užovka hladká či roháč obecný. Další zajímavostí

je zřícenina Bučín, která se nachází kilometr od Tetčic na kopci Bučín. Jedná se o zbytky hradu či hradiště pánů z Tetčic (Přírodní parky, online, 2014).

Přírodní park Podkomorské lesy

Přírodní park Podkomorské lesy je domovem románu Pohádka máje. Park je tvořen převážně listnatými dubohabrovými lesy. Na území parku se nachází i část Brněnské přehrady s hradem Veveří. V rámci obcí mikroregionu zasahuje přírodní park na území Ostrovačic. Nachází se zde i studánky, které byly pojmenovány podle hrdinů výše uvedeného románu – Helenčina a Ríšova studánka (Pension Nika, online, 2014).

Rybník Kuchyňka

Rybník Kuchyňka se nachází v Příbrami na Moravě, kde má rybářství dlouholetou tradici. V roce 2011 bylo založeno Sdružení Rybáři Příbram, které dobrovolně sdružuje místní obyvatele, kteří se věnují extenzivnímu chovu ryb a udržování čistoty vody v příbramském rybníce. Toto sdružení má velký podíl na tom, že rybník slouží nejen k rybolovu, ale plní i rekreační funkci pro obyvatele a návštěvníky obce (Rybáři Příbram, online, 2014).

Přírodní koupací biotop Říčany

Tento přírodní biotop má celkovou plochu 6 000 m². K čištění vody v tomto biotopu jsou používány přírodní technologie, tzn., nepoužívá se zde chemie a dezinfekční prostředky. U biotopu jsou v provozu sociální zařízení, převlékárny i občerstvení (Říčany u Brna, 2010).

Masarykova studánka

Masarykova studánka vznikla v letech 1928-1929 k příležitosti 10. výročí vzniku Československé republiky u silnice mezi obcemi Zastávka a Vysoké Popovice. Studánku nechala upravit Rosická báňská společnost na památku Tomáše Garrigua Masaryka a amerického prezidenta Woodrowa Wilsona. Jedná se o unikátní stavbu, která nemá na území České republiky obdobu. V roce 2009 byla studánka zrekonstruována a patronát nad studánkou převzala obec Babice u Rosic (Rosicko-oslavansko, online, 2009).

6.3 Společenské atraktivity mikroregionu Kahan

Společenské atraktivity mikroregionu Kahan jsou rozděleny na kulturní zařízení, sportovní zařízení a na event tourismus, ve kterém jsou popsány nejdůležitější a pro návštěvníky nejpřitažlivější události.

Kulturní zařízení

Z kulturních zařízení jsou v mikroregionu Kahan nejvíce zastoupena muzea, dále je zde uvedeno také Kino Panorama.

Muzeum průmyslových železnic

Muzeum průmyslových železnic je ve Zbýšově v provozu od roku 1991. Toto muzeum je zároveň neziskovou organizací, která se zabývá záchranou a renovací úzkorozchodných železničních vozidel. Muzeum provozuje přes 30 lokomotiv a desítky vozů odkoupených z celé České republiky. Nejstarším exponátem je elektrická lokomotiva z roku 1905. Základem sbírky muzea je parní lokomotiva z roku 1951. Největším lákadlem muzea jsou právě jízdy historickým vlakem s touto parní lokomotivou. Jízdy historickým vlakem se konají o vybraných sobotách od května do září ve stanici bývalého dolu Jindřich II ve Zbýšově. Další exponáty muzea si mohou návštěvníci prohlédnout v kryté hale (Kolčava a kol, 2008).

Včelařské muzeum

Včelařské muzeum je zajímavou turistickou atrakcí pro návštěvníky města Rosice. V areálu muzea se nachází i knihovna Českého svazu včelařů a včelařská chovatelská stanice. Prohlídka toho areálu je možná, ale je nutné si ji dopředu zamluvit (Jižní Morava, online, 2015).

Památník Pohádky máje

V roce 2002 byl v budově radnice v Ostrovačicích otevřen Památník Pohádky máje. Památník návštěvníkům ukazuje život spisovatele Viléma Mrštíka a popisuje vznik románu Pohádka máje a osudy dívek, které autora k sepsání románu inspirovaly. Návštěvníci mohou v Památníku vidět i všechna knižní vydání románu a další materiály, které se k románu a i k jeho filmovému zpracování vztahují. Památník Pohádky máje je otevřen o víkendech od května do září. Vilému Mrštíkovi jsou v obci také věnované dvě pamětní desky, jedna je umístěna na budově základní školy a druhá na domě, ve kterém Vilém Mrštík žil (Hájek, 2012).

Kino Panorama

Kino Panorama je situováno v Rosicích a v roce 2013 prošlo celkovou rekonstrukcí a digitalizací. Po digitalizaci je zde možné promítat nejen aktuální premiérové filmy, ale i 3D filmy. Díky promítání aktuálních premiér, celkové digitalizaci a zachování relativně nízkého vstupného tak kino konkuruje brněnským multiplexům, a právě proto se těší velké návštěvnosti. V kinu Panorama se promítají filmy od čtvrtka do neděle, v ostatních dnech je sál kina využíván např. pro besedy či divadelní představení.

Sportovní zařízení

Co se týče sportovního zařízení, tak téměř ve všech obcích mikroregionu Kahan je fotbalové hřiště, dále jsou zde často zastoupeny posilovny či venkovní tenisové kurty. Z tohoto důvodu byla pro účel této diplomové práce vybrána ta největší či z pohledu turistů nejatraktivnější sportovní zařízení.

Koupaliště Zbýšov

V areálu koupaliště ve Zbýšově je pět venkovních bazénů a 80 metrů dlouhý tobogán. Dále je zde možnost si zahrát plážový volejbal, nohejbal, stolní tenis, petanque, streetball a ruské kuželky. Samozřejmostí jsou i šatny, toalety a stánek s občerstvením (Koupaliště Zbýšov, online, 2014).

Masarykův okruh

Současný Masarykův okruh byl vybudován v roce 1984 mezi Ostrovačicemi a Žebětínem. Vedle závodní dráhy se zde nachází také golfové hřiště a střelnice. První závod Mistrovství světa silničních motocyklů se zde konal v roce 1987. Na katastrálním území Ostrovačic se nachází řídicí věže, boxy a umělé tribuny (Městys Ostrovačice, online, 2002). Automotodrom Brno hostí především Mistrovství světa silničních motocyklů a Mistrovství světa Superbike. Dále jsou zde pořádány jízdy veřejnosti pro automobily a motocykly či kurzy bezpečné jízdy (Automotodrom Brno, online, 2013).

Kuželna Slovan Rosice

V Rosicích je od roku 2004 v provozu moderní čtyřdráhová kuželna, která slouží široké veřejnosti i kuželkářskému klubu Slovan. V areálu kuželny se také nachází víceúčelové hřiště s umělým povrchem, na kterém se dá hrát tenis, volejbal či nohejbal (KK Slovan Rosice, online, 2012).

Zimní stadion Rosice

Zimní stadion v Rosicích nabízí bruslení pro veřejnost, jak v odpoledních hodinách, tak i ve večerních hodinách, dále zde probíhají tréninky hokejového klubu Slovan Rosice a tréninky krasobruslení a v neposlední řadě také hokejové zápasy družstev či exhibice krasobruslení (Stadion Rosice, online, 2015).

Sportovní vyžití v hotelu Harmonie

Hotel Harmonie na Zastávce poskytuje hostům bohaté služby. Hosté si zde mohou zahrát squash, billiard, bowling či mohou navštívit saunu, fitness či masáže (Hotel Harmonie, online 2015).

Bowling v Retro Kavárně

Retro Kavárna ve Zbýšově nabízí svým návštěvníkům kromě příjemného posezení a dobrého jídla také možnost zahrát si zde bowling (Retro kavárna Zbýšov, online, 2015).

6.3.3 Event tourismus

Kotíková (2013) uvádí, že eventy patří k antropogenním podmínkám cestovního ruchu a lze jimi potenciál cestovního ruchu výrazně zlepšit. Eventy jsou významnou součástí nabídky dané destinace a někdy se stávají hlavní motivací cestování. Jejich důležitost podtrhuje i to, že nemusí být spojeny s dalšími prvky potenciálu destinace cestovního ruchu, protože u jejich zrodu stojí pouze dobrý a originální nápad. Mezi pozitivní dopady eventů na destinace patří zvýšení návštěvnosti destinace a zlepšení image destinace. Zvýšení návštěvnosti se zpravidla vztahuje na samotnou účast na daném eventu, ale může vyvolat i následnou návštěvnost destinace.

V mikroregionu Kahan probíhá během celého roku mnoho různých událostí, nejvíce navštěvované jsou ty, které probíhají v letních měsících a konají se ve venkovním prostředí. Mikroregion Kahan se snaží návštěvníkům přiblížit zapomenuté tradice či řemesla a samozřejmostí je i zaměření se na historii rosicko-oslavanského revíru, která je spojena s těžbou černého uhlí. Z tohoto důvodu jsou zde blíže popsány právě akce, které přibližují tradice a historii a právě proto jsou pro turisty atraktivní. Co se týče dalších akcí, které se v mikroregionu konají a jsou také zaměřeny na lidové tradice, je vhodné zmínit např. Vozatajské závody a zavedení farmářských trhů v Rosicích, Jarní slavnost v Pohádce máje, říčanský turnaj v mariáši a v kuličkách, Neckyádu v Příbrami

na Moravě či pro návštěvníky také atraktivní znovuoobnovení tradičních hodů. Jedná se např. o Babské hody v Říčanech, Václavské hody v Ostrovačicích či Rozmarýnové hody v Kratochvilce.

Ostatky v Říčanech a Ostrovačicích

Podle církevního kalendáře jsou první velkou oslavou roku ostatky, po kterých začíná čtyřicetidenní půst, který končí až o Velikonocích. Ostatky v těchto obcích začínají brzy ráno několika hodinovým průvodem masek. Lidé se postupně zdraví se sousedy a zvou je na večerní slavení. Nezbytnou součástí jsou i odpolední dětské karnevaly, hudební průvod a večerní veselice, přičemž jsou účastníci v maskách po celý den.

Velikonoční kumštování

O Velikonocích probíhá na rosickém zámku akce s názvem velikonoční kumštování. Tato akce spočívá v tom, že se zde sejdou umělečtí řemeslníci, košíkáři či výrobci kraslic, kteří zde předvedou starobylé kumštování a seznámí tak návštěvníky se svým řemeslem a tradicemi (Vítá Vás Mikroregion Kahan, 2014). Součástí velikonočního kumštování jsou i dílničky pro děti, divadelní představení či hudební doprovod. Tento rok bylo velikonoční kumštování spojeno zároveň s farmářskými trhy, takže si návštěvníci kromě tradic a řemesel, mohli nakoupit i výrobky od místních prodejců (viz příloha 5, obr. 28).

Zahájení sezóny na Regionální úzkorozchodné železnici

Tuto akci pořádá Regionální úzkorozchodná železnice a Muzeum průmyslových železnic. Zahájení sezóny se obvykle koná v květnu. Tento rok je akce naplánována na 15. 5. 2015, při této příležitosti budou představeny nové exponáty a bude možné se projet parní lokomotivou ze Zbýšova do Babic u Rosic a zase zpět. Další den se také budou konat jízdy pro veřejnost a ve večerních hodinách bude probíhat zbýšovská muzejní noc. Tato akce se koná v areálu bývalého dolu Jindřich II.

Setkání malých pivovarů

Setkání malých pivovarů, je již tradiční akcí, která se pořádá v červenci v Rosicích a patří mezi nejnavštěvovanější. Tato akce je zaměřena na ochutnávku velkého množství pív, která pochází z menších pivovarů. Během celého dne mohou návštěvníci využít i doprovodného programu, jehož součástí jsou divadelní představení, pivní olympiáda či vystoupení hudebních skupin. Kvůli velké návštěvnosti byla akce vloni

přesunuta z areálu starého pivovaru na nádvoří zámku, které poskytuje návštěvníkům více prostoru a je situováno na vhodnějším místě.

Rytířské klání o srdce dívek a paní

Rytířské klání se koná vždy poslední víkend o letních prázdninách v areálu rosického zámku. Toto klání má dlouholetou tradici a v Rosicích se pořádá více než dvacet let. Akce návštěvníkům přibližuje život ve středověku, je zde připraven historický jarmark, dobová hudba, pouliční kejklíři, ukázky historického šermu. Pro děti zde bývají uvedena různá divadelní představení a večer je zakončen taneční zábavou.

Hornický den

Nejočekávanější a největší událostí v mikroregionu Kahan je Hornický den. Tato událost propojuje historii mikroregionu Kahan spojenou s těžbou uhlí dohromady s ochutnávkou místních specialit. Tato akce také patří k nejnavštěvovanějším, je to i díky tomu, že se současně odehrává ve více obcích, jedná se o obec Zastávku, Babice u Rosic, Rosice a Zbýšov. V každé z uvedených obcí je pro návštěvníky připraven odlišný program. V Rosicích jsou to česnekové slavnosti spojené s řemeslným jarmarkem, ve Zbýšově jsou to jízdy vlaků s parní lokomotivou do Babic u Rosic a také provoz modelové železnice a exponáty muzea. V Babicích je to Gulášfest (viz příloha 5, obr. 29), který je spojen s malým pivním festivalem. Na této akci mají návštěvníci možnost ochutnat různé druhy gulášů, jak masové tak i bezmasé, které pro ně připravili soutěžící. Na Zastávce jsou pro návštěvníky připraveny expozice, které se týkají hornictví, ale i možnost ochutnat zabijačkové speciality nebo si prohlédnout výstavu zahrádkářských výpěstků (Vláčky, online, 2014).

7 REALIZAČNÍ FAKTORY CESTOVNÍHO RUCHU

Realizační faktory umožňují účastníkům cestovního ruchu dopravit se na daná místa a využívat je k pobytu a dalším aktivitám. Dělí se na dopravní a materiálně-technické předpoklady. U dopravních předpokladů je důležitá hustota a kvalita dopravní sítě a dostupnost turistických míst a oblastí. Materiálně-technické předpoklady souvisejí s vybavením území stravovacími, zábavními, kulturními a ubytovacími zařízeními, které umožňují a podporují rozvoj cestovního ruchu (Drobná, Morávková, 2004). Pro účely této práce budou následující podkapitoly rozděleny na ubytování, stravování a dopravu.

7.1 Ubytování

Ne všechny obce v rámci mikroregionu Kahan nabízejí návštěvníkům ubytování. Mezi obce, které ubytování poskytují, patří: Ostrovačice, Rosice, Říčany, Tetčice, Zastávka a Zbýšov. Přehled těchto hotelů a penzionů je uveden na webových stránkách mikroregionu Kahan. Hotely Motorsport, Admiral, Kobero, Harmonie a pension Pamír ke své propagaci kromě vlastních webových stránek využívají i profily na Facebooku.

Ubytování v Ostrovačicích

V Ostrovačicích je možné se ubytovat v hotelu Motorsport, který se nachází poblíž automotodromu. Hotel Motosport nabízí k ubytování 24 pokojů a hotelovým hostům je k dispozici také restaurace s letní terasou, konferenční centrum, parkování u hotelu či prodejna suvenýrů (Hotel Motosport, online, 2015). Další možností ubytování je Hotel u Nedbálků, jehož kapacita je čtrnáct pokojů a Penzion Radmily Dlapkové s kapacitou dvaceti lůžek (Městys Ostrovačice, online, 2005). Nevýhodou těchto dvou ubytování je to, že nedisponují webovými stránkami.

V Ostrovačicích je v sezóně v provozu také několik kempů. V kempu Alpa je hostům k dispozici sto stanových míst, dvacet míst pro karavany a čtyři obytné buňky. Kemp je vybavený sociálním zařízením a kuchyňkou a součástí areálu je i hospůdka s občerstvením a možností krytého posezení (Camp Alpa, online, 2015). Dalším kempem je kemp Oáza a kemp Tranzit. Kemp Oáza je v provozu od května do října a umožňuje ubytování ve vlastních stanech či karavanech. Kemp Tranzit je v provozu

pouze při konání Mistrovství světa silničních motocyklů a umožňuje ubytování ve vlastních stanech a karavanech (Městys Ostrovačice, online, 2005).

Ubytování v Rosicích

V Rosicích je možné se ubytovat v Hotelu Slovan Rosice. Tento hotel je součástí fotbalového komplexu FC Slovanu Rosice. Hotel Slovan Rosice má celkovou kapacitu 82 lůžek a jeho součástí je i restaurace (FC Slovan Rosice, online, 2012). Dalším ubytováním v Rosicích je Pension Cristal. V tomto penzionu se nachází 42 lůžek. Pension Cristal nabízí svým hostům nonstop recepční službu či možnost snídaní formou švédských stolů (Pension Cristal, online, 2013). Pension Nika nabízí ubytování pro 34 hostů, společenskou místnost s jídelnou a kuchyňským koutem. Dále je pro hosty k dispozici uzamykatelné parkoviště (Pension Nika, online, 2015). Posledním místem k ubytování v Rosicích je Pension Rozsocháč. Tento penzion nabízí hostům stavebně oddělené nekuřácké a kuřácké prostory restaurace. V létě je možné využít i posezení na zahradce, Pension Rozsocháč umožňuje svým hostům parkování před restaurací a možnost objednání snídaní (Rozsocháč, online, 2012).

Ubytování v Říčanech

Ubytování v Říčanech nabízí hotel Hasičský dům. Tento hotel nabízí ubytování pro devatenáct osob a velký sál pro konání společenských akcí. V době konání Grand Prix nabízí hotel také ubytování v kempu u Krtka (Hotel Říčany, online, 2015). Dalším hotelem v Říčanech je hotel Admiral. Tento hotel prošel nedávnou rekonstrukcí a hostům je k dispozici salonek, terasa a i sauna a whirlpool (Hotel Admiral, online, 2015). Největším říčanským hotelem je Hotel Kobero, jehož ubytovací kapacita je 80 lůžek. Součástí hotelu je restaurace se salonkem, prádelna a čistírna oděvů, vnitřní krytý bazén, posilovna, stolní tenis, půjčovna kol a vířivka (Kobero, online, 2014).

Ubytování v Tetčicích

Jediné možné ubytování v Tetčicích nabízí Hotel u Crlíků. Tento hotel má celkovou kapacitu 84 lůžek. Součástí hotelu je i restaurace s letní terasou a odděleným salonkem, hoteloví hosté mohou také využít tenisové kurty, které jsou umístěny vedle hotelu (Hotel Crlík, online, 2005).

Ubytování na Zastávce

Obec Zastávka nabízí ubytování v hotelu Harmonie. Kapacita hotelu je 62 lůžek. Hotel Harmonie nabízí svým hostům možnost celodenního stravování ve vlastní restauraci, či možnost využití tří konferenčních místností pro školení a semináře (Hotel Harmonie, online, 2015).

Ubytování ve Zbýšově

Ve Zbýšově se mohou návštěvníci ubytovat v C&W Saloon No. 1. Tento penzion má celkovou kapacitu 80 osob a součástí penzionu je i stylová restaurace (Saloon, online, 2004).

7.2 Stravování

Přehled všech možných podniků, které nabízí stravování, je uveden na webových stránkách mikroregionu Kahan. Restaurace v Rosicích a okolí jsou také uvedeny na webových stránkách Kulturně informačního centra v Rosicích. Jednotlivé podniky mají potom propagaci zajištěnou pomocí vlastních webových stránek či v poslední době využívají také propagaci pomocí facebookového profilu. Nejvíce restauračních zařízení je v Rosicích a ve Zbýšově.

Stravování v menších obcích

Každá obec mikroregionu Kahan disponuje alespoň jedním restauračním zařízením. V Babicích u Rosic mohou turisté navštívit Hostinec Pivnice, který se nachází na návsi. V obci Kratochvilka se nachází Hospůdka Pod lipou a v budově obecního úřadu je v provozu Hostinec. V Lukovanech je v provozu hospůdka U Rožnovských. V Příbrami na Moravě jsou návštěvníkům k dispozici dvě restaurační zařízení, Pohostinství Příbram a Hospoda Na hřišti. Ve Vysokých Popovicích se mohou návštěvníci občerstvit v Hostinci u Hudeců či ve Sportovním klubu. V Zakřanech je otevřená restaurace Kamenka a restaurace Sokolovna a také cukrárna (Za Permoníky, online, 2009).

Stravování v Ostrovačicích

Jak již bylo uvedeno v kapitole s ubytováním, v Ostrovačicích jsou v provozu restaurace, které jsou součástí hotelů. Jedná se o restauraci v Hotelu Motorsport a restauraci v Hotelu u Nedbálků. Další možností je navštívit hospůdku, která se nachází v areálu Kempu Alpa. V Ostrovačicích je také otevřená Vinotéka Ostrovačice, která k propagaci využívá facebookový profil.

Stravování v Rosicích

Největší počet restauračních zařízení je v Rosicích. Pokud přijedou návštěvníci do Rosic po dálnici D1, tak jako první mohou navštívit restauraci 23, které je pojmenována podle čísla silnice, u které se nachází. Pod tímto názvem byla tato restaurace otevřena v roce 2014. Další restaurací je Kroupova hospoda, která se nachází v blízkosti Restaurace 23. Tato restaurace je ze všech restaurací v Rosicích nejdéle v provozu. V centru Rosic se nachází Restaurant pizzeria U radnice, tato restaurace je otevřená více než 10 let a je rozdělena na kuřáckou a nekuřáckou část a v létě je zde možné sedět na venkovní terase. Tato pizzerie má ve sklepních prostorách k dispozici i vinárnu. Kousek od této restaurace se nachází i znovu otevřená cukrárna, Gelateria Rosice.

Dalšími restauracemi jsou restaurace Rozsocháč, která je součástí penzionu Rozsocháč a restaurace FC Slovan Rosice, která je součástí Hotelu Slovan Rosice. Další restaurací je Café restaurant Panorama, tato restaurace se nachází ve stejné budově jako Kino Panorama a je také rozdělena na kuřáckou a nekuřáckou část. Další možností, kde se mohou návštěvníci občerstvit je Burger pub, tato restaurace se nachází kousek od vlakového nádraží a je navštěvována hlavně v letních měsících, protože je zde možnost posezení na venkovní terase. V Rosicích jsou v provozu také tři vinotéky, jedná se o Vinotéku Trávníky, Vinotéku Na statku a nově otevřenou Vinotéku Slunce. Kromě Kroupovy hospody mají všechny výše zmíněné podniky své webové stránky, ale k propagaci používají spíše sociální síť Facebook.

Stravování v Říčanech

V Říčanech jsou návštěvníkům k dispozici restaurace, které jsou součástí Hotelu Kobero, Hotelu Hasičský dům a Hotelu Admiral. Další restaurací je Kavárna u Raka, která se specializuje na řeckou kuchyni a má v Říčanech dlouholetou tradici. Poslední možností je nově otevřený Pivní bar U Pytlíků, který prozatím nemá vytvořené webové stránky, ale propagaci zajišťuje pomocí facebookového profilu.

Stravování v Tetčicích

V Tetčicích je možné se najíst v Rybářské baště, která je navštěvována zejména v letních měsících, kdy návštěvníci využívají venkovního posezení. Rybářská bašta má k propagaci vytvořené webové stránky i facebookový profil. Další možností je restaurace U Ševčíků, která je v provozu od roku 1997. Tato restaurace má kapacitu 80

míst a nabízí posezení ve dvou saloncích a na venkovní terase (U Ševčíků, online, 2010). Jak již bylo zmíněno výše, tak i v prostoru hotelu U Crlíků je v provozu restaurace s venkovní terasou.

Stravování na Zastávce

Obec Zastávka nabízí několik možností, kde se mohou návštěvníci stravovat. Mezi tyto možnosti patří Restaurace Na nádraží a Restaurace na hřišti. Další restaurací je restaurace Harmonie, která je součástí hotelu Harmonie (Za Permoníky, online, 2009). Také se zde nachází restaurace Dělnický dům. Tato restaurace je v provozu od roku 1999 a je rozdělena na pivnici a malý a velký salonek. Dělnický dům také nabízí posezení na zahrádce před restaurací a hřiště na nohejbal (Dělnický Dům, online, 2008). Dále je možné na Zastávce navštívit vinárnu a kavárnu Naruby, která má také vytvořený facebookový profil.

Stravování ve Zbýšově

Ve Zbýšově je možné se občerstvit v penzionu C&W Saloon No. 1 (viz kapitola 6.1.5), jehož součástí je i stylová restaurace. Další restaurací je Restaurace Pod kostelem a restaurace Hornický dům (Za Permoníky, online, 2009). Ve Zbýšově je v provozu také ABRI kavárna a cukrárna a Retro Kavárna. Retro Kavárna nabízí mimo jiné i taneční parket a letní zahrádku (Retro kavárna Zbýšov, online, 2015). Poslední možností je vinárna Zbýšov, která je otevřená od roku 2014 a její propagace je zajištěna pomocí facebookového profilu.

7.3 Doprava

Při návštěvě mikroregionu Kahan mohou turisté zvolit jakýkoli způsob dopravy. Železniční i autobusovou dopravu zajišťuje Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje (dále jen IDS JMK). Automobilová doprava využívá blízkého napojení na dálnici D1.

Automobilová doprava

Z hlediska automobilové dopravy je mikroregion Kahan napojen na dálnici D1, která umožňuje rychlé propojení mikroregionu s Prahou a Brnem. Dálnice D1 prochází obcemi Říčany a Ostrovačice a v těsné blízkosti mikroregionu se nacházejí i tři dálniční exity, jedná se o exit Devět křížů, Kývalka a Ostrovačice. Důležitá je i silnice I. třídy

R23, která zajišťuje propojení mikroregionu s krajem Vysočina, ale i s Brnem. Region disponuje hustou sítí silnic II. a III. třídy, které spojují obce mikroregionu.

Autobusová doprava

Autobusová doprava do Mikroregionu Kahan je zajišťována pomocí linek IDS JMK. Mikroregionem také projíždí dálkové autobusy po trase Brno – České Budějovice (Strategie rozvoje mikroregionu Kahan 2014-2020, 2013).

Mezi jednotlivé linky IDS JMK patří:

- linka č. 153 (Tišnov – Říčany – Rosice – Zbýšov – Ivančice),
- linka č. 405 (Brno – Rosice – Zastávka),
- linka č. 406 (Brno – Rosice – Tetčice – Ivančice),
- linka č. 420 (Zastávka – Příbram na Moravě – Velká Bíteš),
- linka č. 421 (Rosice – Zastávka – Zbýšov – Lukovany),
- linka č. 422 (Zastávka – Babice u Rosic – Kratochvilka – Hlína) (Kolčava a kol, 2008).

Železniční doprava

Stejně jako autobusová, tak i železniční doprava je v mikroregionu Kahan zajišťována pomocí IDS JMK. Tato linka je označována jako linka S4. Na trase Vysoké Popovice – Zastávka – Rosice mikroregionem prochází železniční trať č. 240.

Cyklistická doprava

Podmínky pro cyklistickou dopravu jsou v mikroregionu Kahan vhodné spíše v jeho východní části (Strategie rozvoje mikroregionu Kahan 2014-2020, 2013). V posledních letech bylo v mikroregionu vybudováno několik stezek, které slouží jak cyklistům, tak i pěším turistům. Cyklisté mohou na své cestě využít i servis jízdních kol, a to konkrétně na Zastávce v 2M Cykloport, ve Zbýšově v Jízdním kole Kubálek a v Rosicích (Mikroregion Kahan, online, 2008d).

Stezka permoníků I

Stezka permoníků I odpovídá třiceti kilometrovému okruhu, který vede přes Zastávku, Zakřany, Příbram na Moravě, Vysoké Popovice, Lukovany, Zbýšov, Babice u Rosic

a jeho trasa končí na Zastávce. Po této stezce je možné se vydat na kole, ale i pěšky. Název stezky napovídá, že se na její trase turisté postupně seznámí s bývalými doly a těžebními věžemi. V Zastávce mohou cyklisté navštívit i stálou expozici, která se věnuje historii obce a životu horníků. Zde si mohou návštěvníci prohlédnout kusy vytěženého uhlí či náradí, které se při těžbě používalo. Mezi další památky, které návštěvníci mohou na stezce vidět, patří boží muka, smírčí kameny, pamětní kříže či jiné sakrální památky. Na vybudování této cyklostezky se podílel i partner mikroregionu Kahan, kterým je skupina ČEZ (Region kamera, 2010).

Stezka permoníků II

Trasa okruhu této stezky je třicet pět kilometrů a stezka začíná na Zastávce a pokračuje přes Rosice, Tetčice, Dvorek, Hlínu, Neslovice, Zbýšov, Babice u Rosic a končí na Zastávce. Stezka permoníků II zavede návštěvníky např. na rosický zámek, na kapli Nejsvětější Trojice, na rozhlednu Vladimíra Menšíka na Hlíně či do Muzea průmyslových železnic.

Hornická stezka

Tato okružní cyklotrasa vede od údolí Oslavy k Bílému potoku bývalým rosicko-oslavanským uhelným revírem za hornickými památkami. Tato trasa má délku 50 kilometrů, a proto je doporučena pro cyklisty. Vede přes Oslavany, Zbýšov, Babice u Rosic, Zastávku, Domašov, Příbram na Moravě, Vysoké Popovice a z Domašova zpět do Oslavan (Mikroregion Kahan, online, 2008d).

Pěší turistika

Stezky, které byly v rámci mikroregionu Kahan vybudovány, jsou zaměřeny převážně na historii památek mikroregionu a také na celkovou historii těžby uhlí v rámci rosicko-oslavanského revíru. Dále vedou mikroregionem Kahan také turistické trasy. Červená turistická značka vede z údolí Bílého potoka přes Zastávku do údolí Oslavy. Modrá vede turisty přes Zastávku a Babice u Rosic do Zbýšova a končí v Oslavanech. A po žluté si turisté projdou Omice, Tetčice, Žebětín, Veverské Knínice a Javůrek (Mikroregion Kahan, 2009).

Naučná stezka Rosickou historií

Naučná stezka s názvem Rosickou historií seznamuje návštěvníky Rosic s historií kulturních památek a se zajímavými osobnostmi z Rosic. Naučná stezka je tvořena

dvanácti informačními panely a její instalace proběhla v roce 2007. Jednotlivé panely se týkají radnice (viz příloha 5, obr. 30), kašny se sochou Živěny (viz příloha 5, obr. 31), pranýře – sloupu hanby (viz příloha 5, obr. 32), kostela sv. Martina (viz příloha 5, obr. 33), starého pivovaru, kaple Nejsvětější Trojice, Kellnerova mlýnu, zámeckého parku, zámku a Rahnova paláce (Turistika, online, 2015).

Rosicko-oslavanským revírem

Délka této trasy je dvanáct kilometrů a je určena pro pěší turisty. Trasa začíná v Rosicích a pokračuje přes Zastávku, Babice u Rosic, Zbýšov, Padochov, Oslavany, Ivančice, Neslovice a Tetčice zpátky do Rosic. Tento okruh seznámí turisty se všemi hornickými památkami (viz příloha 5, obr. 34) oslavansko-rosického revíru. Dále se turisté na této trase mohou podívat do zámeckého pivovaru v Oslavanech či do Muzea Alfonse Muchy a Vladimíra Menšíka v Ivančicích (Mikroregion Kahan, 2009).

Po bývalých důlních dílech

Tato stezka představuje sedmikilometrový okruh, který odpovídá trase ze Zastávky do Zbýšova. Stezka je zaměřena výhradně na těžbu uhlí a na její trase turisté narazí na vrátnici bývalého dolu Julius, vlečku do Zbýšova, budovu s ředitelstvím dolů, areál bývalého dolu Ferdinand, východ z Dědičné štoly, jámu Annu, poslední zbýšovský strážní domek a těžní věže Simson a Jindřich II (Mikroregion Kahan, 2009).

Geocaching

Geocaching je v mikroregionu Kahan v provozu již třetím rokem a těší se velkému zájmu. Pro vyznavače geocachingu jsou v jednotlivých obcích ukryté tzv. kešky. Tyto kešky jsou rozmístěny ve všech třinácti obcích mikroregionu Kahan (Bohanes, 2015) a obvykle se nacházejí v blízkosti některé sakrální památky a jsou věnovány právě těmto památkám nebo celé obci, ve které se nacházejí. Celou sérii uzavírá bonusová čtrnáctá keš, která je umístěna v blízkosti dolu Julius (Mikroregion Kahan, online, 2008c).

8 PROPAGACE MIKROREGIONU KAHAN

Propagace mikroregionu Kahan je zajišťována pomocí mnoha různých prostředků. Mezi nejvýznamnější aktéry propagace patří samotné sdružení mikroregionu Kahan, potom Kulturně informační centrum v Rosicích a také jednotlivé obce v mikroregionu, které propagaci zajišťují pomocí letáků, vydávaných zpravodajů či místního rozhlasu.

8.1 Kulturně informační centrum Rosice

Kulturně informační centrum v Rosicích vzniklo v roce 2005, ale v té době mělo na starost pouze přípravu a distribuci měsíčního zpravodaje Rosa. Později se k publikování rosického měsíčníku přidala i příprava programu pro vysílání Rosické kabelové televize. V roce 2006 byla pro provoz kulturně informačního centra zřízena kancelář na Palackého náměstí.

Podle rozdělení turistických center do jednotlivých kategorií, které je uvedeno v kapitole 3.4.1, spadá KIC Rosice do kategorie C. KIC Rosice nabízí především turistické informační služby, dále prodává pohlednice, publikace, turistické známky a suvenýry. Mezi další služby, které KIC Rosice poskytuje, patří přijímání inzerce do zpravodaje Rosa a do RKTV, výlep plakátů týkajících se důležitých kulturních akcí, předprodej vstupenek do ND Brno a černobílý a barevný tisk a internet pro veřejnost. Pod KIC Rosice spadá i provoz kina Panorama.

V současné době má KIC Rosice pět zaměstnanců a v sezóně je otevřeno každý den a od října do května je informační centrum otevřeno pouze ve všední dny. K propagaci má KIC Rosice vytvořeny nejen své vlastní webové stránky, ale i facebookový profil. To stejné platí i pro Kino Panorama, které mělo nejprve facebookový profil, na kterém si návštěvníci mohli rezervovat vstupenky na vybraná představení, a později byl na webových stránkách kina vytvořen přehledný rezervační systém (KIC Rosice, online, 2015b).

8.2 Televize a místní rozhlas

V Rosicích mají obyvatelé možnost se dívat na vysílání RKTV. Vysílání této televize a její pořady připravuje KIC Rosice. Náplní televizního vysílání je videotextová smyčka s informacemi o městském úřadě, doktorech, místních spolcích či organizacích. Dále se zde vysílají přímé přenosy ze zasedání zastupitelstva a zpravodajská reportáž z Rosic

a ostatních obcí mikroregionu Kahan. Tato reportáž se vysílá každý měsíc a jmenuje se Magazín mikroregionu Kahan a informuje občany o kulturních a sportovních akcích a událostech v mikroregionu Kahan. Televizní kanál mají přístupný také obyvatelé Ostrovačic. Tito obyvatelé zde mohou sledovat Ostrovačické televizní aktuality (Městys Ostrovačice, online 2009). Dále má každá z obcí mikroregionu Kahan funkční místní rozhlas, kterým občany informuje o důležitých změnách či pomocí rozhlasu zve své občany na pořádané společenské akce.

8.3 Tisk

Jedním z vydávaných zpravodajů, je měsíční zpravodaj Rosa. Tento zpravodaj je zdarma distribuován obyvatelům Rosic, Babic u Rosic a Kratochvilky každý měsíc do schránek. Zpravodaj Rosa informuje občany o aktuálním dění v Rosicích a okolí a o připravovaných kulturních i sportovních událostech. V některých číslech tohoto zpravodaje uvádí KIC Rosice i přehled významných plánovaných kulturních či společenských akcí v rámci celého mikroregionu Kahan v průběhu celého roku. Obec Kratochvilka má i svůj vlastní zpravodaj, který se jmenuje Kratochvilský zpravodaj a vychází každý měsíc. Obec Příbram na Moravě vydává občasník s názvem Příbramský zpravodaj. Obec Tetčice vydává Tetčický zpravodaj, který je zdarma distribuován obyvatelům Tetčic. Obec Újezd u Brna vydává čtvrtletník a ve Zbýšově je vydáván občasník Ozvěna. V těchto zpravodajích najdou obyvatelé kromě nejnovějších aktualit také informace o pořádaných akcích.

8.4 Webové stránky

Propagace mikroregionu Kahan je zajištěna také pomocí webových stránek mikroregionu Kahan. Na těchto stránkách mohou návštěvníci najít informace o ubytování, stravování, významných památkách, dopravním spojení, jsou zde také uvedeny jednotlivé pěší trasy a cyklotrasy. Dále je zde vytvořena interaktivní mapa a je zde umístěn kalendář plánovaných akcí. I zde si mohou obyvatelé či návštěvníci prohlédnout video s reportáží Magazínu mikroregion Kahan a samozřejmě zde nesmí chybět odkazy na webové stránky všech obcí mikroregionu Kahan.

Podobnou strukturu mají i webové stránky KIC Rosice. Tyto webové stránky jsou rozděleny do několika sekcí, jsou to informace a aktuality, služby, kultura a volný čas,

turistika a památky a sekce ze života. I zde jsou uvedeny odkazy na webové stránky mikroregionu Kahan, RKTV či odkaz na oficiální webové stránky města Rosice. Jak již bylo zmíněno výše, KIC Rosice využívá k propagaci i facebookový profil.

8.5 Další formy propagace

Mezi další formy propagace, které mikroregion Kahan používá, patří účast na veletrhu cestovního ruchu v Brně s názvem Region Tour. Nejprve se zde prezentoval mikroregion Kahan sám, ale v posledním roce má společný stánek s MAS Brána Brněnska (Bohanes, 2015). Dále mikroregion Kahan používá k propagaci informační letáky, které jsou buď zaměřeny na jednotlivé obce, nebo na celý mikroregion Kahan. V těchto letáčích jsou uvedeny informace o významných památkách, tradičních akcích a možné způsoby dopravy do mikroregionu. Mikroregion Kahan má také vytvořeno pexeso, na kterém jsou uvedeny znaky jednotlivých obcí a fotky nejvýznamnějších památek. Dalším pexesem, které bude vytvořeno, bude pexeso s ručně malovanými sakrálními památkami.

Dalším prvkem propagace je ručně malovaná mapa, která byla vydána v roce 2014 a zobrazuje nejenom mikroregion Kahan, ale celkově Brno-venkov jih. Na zadní straně jsou potom uvedeny informace o nejvýznamnějších místech, které jsou uvedeny nejenom v češtině, ale i v angličtině i němčině. Mezi další mapy, patří také mapa pro cyklisty a turisty. Dále má mikroregion Kahan také připravenou sérii QR kódů, ze kterých si mohou turisté načíst informace o jednotlivých obcích či památkách. Mikroregion Kahan také čtvrtletně vydává informační letáček s přehledem vybraných akcí pořádaných v obcích mikroregionu Kahan, jak již bylo uvedeno výše, právě tento přehled je také součástí některých vydání zpravodaje ROSA (Bohanes, 2015).

Mikroregion Kahan vydává i stolní kalendář, který je platný na dva roky a jsou v něm fotografie z konaných akcí a u jednotlivých dnů jsou tyto kulturní či společenské události uvedeny. Na začátku je také uveden přehled termínů jízd vlaků na regionální úzkorozchodné železnici a otevírací doba muzea průmyslových železnic. Mikroregion Kahan má také vytvořenou novou verzi filmu s názvem: Vítá Vás Mikroregion Kahan. Tento film vznikl za finanční podpory Jihomoravského kraje, jeho stopáž je dvacet minut a jsou zde uvedeny i anglické titulky. Film seznamuje návštěvníky s historií

mikroregionu Kahan, s památkami a pořádanými společenskými a sportovními akcemi napříč celým mikroregionem. Dalším prvkem propagace jsou i informační tabule v jednotlivých obcích, které návštěvníky seznámí buď s konkrétní obcí, její historií nebo s celým mikroregionem či určitou památkou dané obce. Další formou propagace je také spolupráce s portálem Mapy.cz, ve kterém jsou zaznačeny jednotlivé památky, stravování a ubytování v mikroregionu Kahan, obecní úřady, bankomaty či další obchody. V tomto portálu jsou uvedeny i fotografie jednotlivých objektů s popiskem.

Výše zmíněné prvky propagace (viz příloha 5, obr. 35) jako např. natočení nového filmu o mikroregionu Kahan, zpracování výstupů pro Mapy.cz, vytvoření malované mapy Brno-venkov jih, správa jednotlivých keší, zpracování QR kódů a zajištění dalších propagačních předmětů bylo umožněno díky projektu Marketing turistické destinace v mikroregionu Kahan, který proběhl v roce 2013 i v roce 2014. Tento projekt byl realizován ve spolupráci s Krajským úřadem Jihomoravského kraje (Výroční zpráva mikroregionu Kahan pro rok 2014, online, 2015).

9 SWOT ANALÝZA

Tato analýza se zabývá silnými a slabými stránkami mikroregionu Kahan a také jsou zde uvedeny příležitosti a hrozby pro tento mikroregion. Termín SWOT analýza vyjadřuje anglickou zkratku, která vyjadřuje silné stránky – Strengths, slabé stránky – Weaknesses, příležitosti – Opportunities a hrozby – Threats. Swot analýza tak vyjadřuje vliv mikroprostředí a makroprostředí. Jsou zde tedy zhodnoceny silné a slabé stránky samotného mikroregionu a poté jsou zde popsány příležitosti a hrozby, které pocházejí z vnějšího prostředí.

S – silné stránky:

- dobrá dopravní dostupnost, zavedený IDS JMK
- existence kulturně informačního centra v Rosicích
- kvalitní životní prostředí, krásná příroda
- zajímavá historie mikroregionu související s těžbou uhlí
- zavedení a další prodlužování úzkorozchodné železnice
- vybudované cyklostezky (Hornická cyklostezka, Stezka Permoníků I a II)
- obnova tradic a řemesel
- bohatý kalendář pořádaných tradičních kulturních akcí
- velký počet zájmových organizací a spolků a jejich aktivní zapojení do dění v obcích

W – slabé stránky:

- nedostatečná propagace mimo mikroregion
- špatný či havarijný stav některých pozemních komunikací
- nedostatek ubytovacích a stravovacích zařízení
- nízká kvalita stravovacích zařízení

- absence významného turistického cíle
- omezené finanční prostředky na provoz některých kulturních či sportovních zařízení či institucí
- majetkové vztahy a vyjednávání s vlastníky pozemků při budování nových cyklotras
- neaktualizované či zastaralé údaje na webových stránkách některých obcí
- špatné dopravní spojení ve večerních hodinách
- malá podnikatelská aktivita v oblasti cestovního ruchu

O – příležitosti:

- větší spolupráce s MAS Brána Brněnska a sousedními mikroregiony
- zkušenosti okolních mikroregionů s propagací
- využívání dotací z Evropské unie
- růst zájmu o cykloturistiku a geocaching
- další rozvoj cyklostezek a cyklotras a jejich následné propojení mezi jednotlivými obcemi
- spolupráce obcí a jednotlivých aktérů v rámci cestovního ruchu
- zavedení agroturistiky a její rozvoj

T – Hrozby:

- blízkost města Brna (větší možnost sportovního a kulturního vyžití)
- nevyužívání dotací
- náročné požadavky na administraci projektů
- zabezpečení předfinancování projektů do jeho ukončení

10 PREFERENCE NÁVŠTĚVNÍKŮ - DOTAZNÍK

Cílem dotazníku s názvem Cestovní ruch v mikroregionu Kahan (viz příloha č. 6) bylo zjištění preferencí návštěvníků a jejich celková spokojenost s možnostmi, které mohou návštěvníci v mikroregionu Kahan využít. Z důvodu snadnějšího vyhodnocování výsledků a zkrácení doby vyplňování dotazníků byly použity uzavřené otázky a jedna otevřená otázka, ve které mohli návštěvníci uvést své připomínky a návrhy na zlepšení.

Otázka č. 1 Za jakým účelem jste mikroregion Kahan navštívili?

V první otázce bylo zjišťováno, proč respondenti mikroregion Kahan navštívili (viz příloha 7, graf 1). Nejvíce respondentů, a to 32 % uvedlo, že přijelo do mikroregionu navštívit své příbuzné či známé. Čtvrtina respondentů spojila svou návštěvu v mikroregionu s kulturní nebo sportovní událostí, u 24 % dotazovaných byla hlavním účelem návštěvy příroda, turistika a cykloturistika. Nejméně respondentů přijelo kvůli pracovní cestě, byla to pouze 3 %. Kvůli kulturním památkám navštívilo mikroregion 6 % dotazovaných a zbylých 10 % uvedlo, že přijelo do mikroregionu za jiným účelem.

Otázka č. 2 Jak dlouhý byl váš pobyt v mikroregionu Kahan?

Druhá otázka se týkala délky pobytu v mikroregionu Kahan. Nejčastěji do mikroregionu lidé zavítají na jeden den, tuto možnost označilo 67 % respondentů. Na více než tři dny do mikroregionu přijelo 20 % dotazovaných. Dva dny v Kahanu strávilo 9 % návštěvníků a tři dny pouze 4 % respondentů.

Otázka č. 3 S kým jste přijeli?

Nejvíce respondentů navštívilo mikroregion v doprovodu svého partnera či partnerky, bylo to celkově 43 % (viz příloha 7, graf 2). Cestování s přáteli zvolilo 30 % respondentů. Pětina dotazovaných přijela sama a 5 % přijelo s dětmi a pouze 2 % přijela spolu s kolegy.

Otázka č. 4 Jak jste do mikroregionu Kahan přijeli?

Nejčastějším dopravním prostředkem, který respondenti pro cestu použili, byl automobil, tuto možnost zvolilo 62 % návštěvníků (viz příloha 7, graf 3). Autobusovou dopravu využilo 16 % a jen o 2 % respondentů méně využilo železniční dopravu.

Nejméně návštěvníků, přijelo do mikroregionu na kole či přišlo pěšky, tyto odpovědi shodně uvedla 4 % respondentů.

Otázka č. 5 Jak hodnotíte dopravní dostupnost do mikroregionu Kahan? (1-5, 1- nejlepší, 5 - nejhorší)

Nejlepší známkou ohodnotilo dopravní dostupnost 30 % respondentů. Nejvíce dotazovaných, a to 40 %, však uvedlo u dopravní dostupnosti druhou odpověď. Číslem tři ohodnotilo dopravní dostupnost 24 %. Celkově nejhorší dostupnost vybrala 4 % a pouze 2 % respondentů označilo odpověď d), což byla „známka 4“ tedy dopravní dostupnost jako dostatečnou.

Otázka č. 6 Využili jste při své návštěvě mikroregionu zdejší restaurační či ubytovací zařízení?

Další otázka byla zaměřena na návštěvu restauračních a ubytovacích zařízení. Z odpovědí vyplývá, že 60 % občanů při návštěvě využilo služeb těchto zařízení a 40 % respondentů tato zařízení při své návštěvě nevyužilo.

Otázka č. 7 Co Vám zde chybí? Co byste v rámci turistického ruchu navrhovali v mikroregionu zlepšit?

Tato otázka byla nepovinná a jejím cílem bylo od návštěvníků zjistit možné návrhy na zlepšení cestovního ruchu v mikroregionu. Zásadní problém návštěvníci viděli ve stavu místních komunikací, který označili za nedostatečný, také se jim nelíbilo, že kvůli právě probíhajícím opravám a úpravám na silnicích jsou zde časté objíždky a dochází tak k časové prodlevě. Dalším nedostatkem je podle návštěvníků málo restauračních zařízení.

Otázka č. 8 Žijete v mikroregionu Kahan?

Další otázka se zaměřovala na to, zda jsou respondenti obyvateli mikroregionu Kahan či nikoliv. Z odpovědí vyplynulo, že 67 % dotazovaných nežije v mikroregionu a zbytek tedy tvoří obyvatelé mikroregionu.

Otázka č. 9 Jak jste se o pořádané akci či o atraktivitě turistického ruchu dozvěděli?

Devátá otázka se týkala zdrojů, ze kterých se návštěvníci o dané události či atraktivitě dozvěděli (viz příloha 7, graf 4). U této otázky dominovala odpověď od přátel či známých, kterou zvolilo 40 % respondentů. Dále 22 % uvedlo odpověď - jinak a 19 % označilo odpověď týkající se KIC Rosice. Odpověď z místního rozhlasu nebo měsíčníku označilo 11 % respondentů. Nejméně častou odpovědí bylo, že z webových stránek jednotlivých obcí, tuto možnost zvolilo 8 % respondentů.

Otázka č. 10 Je podle Vás mikroregion Kahan dobře propagován?

Desátá otázka zjišťovala spokojenost respondentů s propagací mikroregionu. Odpovědi byly poměrně vyrovnané, nejvíce respondentů nebylo schopno tuto aktivitu posoudit, a to konkrétně 40 %. Dalších 33 % uvedlo, že je s propagací mikroregionu spokojeno a zbylí respondenti byli s propagací nespokojeni.

Otázka č. 11 Jste spokojeni s volnočasovými a sportovními aktivitami v mikroregionu?

U této otázky dominovala spokojenost respondentů s volnočasovými a sportovními aktivitami, protože tuto odpověď zvolilo 75 % respondentů. Čtvrtina respondentů vyjádřila nespokojenost s těmito aktivitami.

Otázka č. 12 Jste spokojeni s množstvím pořádaných (kulturních, sportovních) akcí v mikroregionu?

U této otázky byl zaznamenán skoro shodný výsledek jako u předchozí otázky. I zde převažovala spokojenost s množstvím pořádaných akcí, a to přesně u 78 % návštěvníků. Necelá čtvrtina respondentů odpověděla opačně.

Otázka č. 13 Je podle Vás v mikroregionu Kahan dostatek restauračních a ubytovacích zařízení?

Třináctá otázka zjišťovala spokojenost návštěvníků s množstvím restauračních a ubytovacích zařízení. U této otázky převládla nespokojenost, kterou vyjádřilo 63 %,

zbylých 37 % uvedlo, že je v mikroregionu dostatek restauračních a ubytovacích zařízení.

Poslední tři otázky byly osobní, týkající se věku, pohlaví a vzdělání respondentů. Cílem bylo zjistit, zda bylo více respondentů mužů či žen. V dotazníku převažovaly ženy s 57 % zastoupením, mužů bylo 43 %. Nejpočetnější skupinou respondentů byli respondenti ve věku do 40 let, kteří tvořili 52 % z celkového počtu. Respondentů ve věku do 25 let bylo 32 %. Nejméně bylo respondentů do 55 let, a to konkrétně 7 %, respondentů starších 55 let, bylo jen o dvě procenta více. Poslední otázka se týkala vzdělanostního složení skupiny respondentů. Respondenti s vysokoškolským vzděláním tvořili 70 % a převažovali nad respondenty se středoškolským vzděláním, kterých bylo 30 %. Odpověď základní vzdělání neuvedl ani jeden z respondentů.

10.1 Vyhodnocení swot analýzy a dotazníku

Z výsledků swot analýzy vyplývá, že nejvýraznější silnou stránkou mikroregionu Kahan je právě jeho historie, která je významně spjata s těžbou uhlí. Mikroregion Kahan se snaží tuto silnou stránku co nejvíce využít, a proto byly vybudovány cyklostezky, ale i pěší trasy, které jsou zaměřeny na historii, těžbu uhlí a významné památky a osobnosti s touto tematikou spojené. Se zajímavou historií mikroregionu Kahan je také spjata stálá expozice v Zastávce, či muzeum průmyslových železnic, kde je vybudována i úzkokolejná železnice, která je největším turistickým lákadlem v rámci celého mikroregionu Kahan. V sezóně tak mají návštěvníci možnost prohlédnout si nejen exponáty muzea, ale také se projet po železnici v historických vlacích s parní lokomotivou. Jízdy vlaků s parní a motorovou lokomotivou jsou součástí i některých událostí, které mikroregion Kahan organizuje, jedná se např. o zahájení sezóny, muzejní noc, akci s názvem Motoráčkem za Permoníky nebo Hornický den. Právě poslední zmíněná akce, je největší akcí pořádanou mikroregionem. Hornický den je výjimečný tím, že se do něho zapojí více obcí v rámci Kahanu a každá z těchto obcí má pro návštěvníky připravený odlišný program.

Za slabou stránku mikroregionu je považován zejména špatný stav a kvalita některých místních komunikací. Mikroregion Kahan a jeho obce se snaží tento stav postupně zlepšovat a v poslední době došlo k významným opravám celých úseků

daných komunikací, jedná se např. o nový povrch na sjezdu z dálnice D1 k Rosicím, či opravu vozovky v Tetčicích. Oprava vozovky v Tetčicích však probíhala více než rok, a proto bylo nutné vytvořit objízdnu trasu, která vedla přes Rosice a docházelo tak k dopravním zácpám či ke zvýšenému počtu projíždějících dopravních prostředků. Vhodným řešením při návštěvě mikroregionu je tak dopředu si zjistit, kde probíhají opravy na silnicích a případně pro cestu do mikroregionu zvolit jinou trasu. S dopravou souvisí i nedostatečné dopravní spojení ve večerních hodinách. Další slabinou mikroregionu Kahan je také nedostatek ubytovacích a stravovacích zařízení a s tím je spojená i nízká kvalita restauračních zařízení.

Největší příležitost souvisí s využitím cykloturistiky, která se stává mezi lidmi stále oblíbenější, a proto je vhodné i zde navázat na sérii vybudovaných cyklostezek a doplnit ji tak o další cyklostezky či cyklotrasy, které by vytvořily hustou síť a propojily tak jednotlivé obce v rámci celého mikroregionu Kahan. Při vybudování těchto nových cyklostezek a cyklotras je také důležitá spolupráce mezi jednotlivými obcemi a sousedními mikroregiony, přes které by trasy také vedly. Tento rozvoj cyklostezek a cyklotras by mohl být financován z prostředků fondů Evropské unie či za přispění partnerů mikroregionu Kahan, např. skupinyo ČEZ. Mezi možné hrozby se řadí blízkost Brna jako centra sportovního a kulturního vyžití. Dále jsou to požadavky při vyplňování žádostí a další administrativní podmínky nutné pro získání dotací z projektů a zabezpečení jejich předfinancování.

Z výsledků dotazníků vyplývá, že nejčastějším účelem návštěvy mikroregionu Kahan byla návštěva příbuzných či známých. I přesto, že je v mikroregionu Kahan velký počet církevních a jiných památek, tyto památky nebyly primárním cílem návštěvy daných respondentů. Téměř čtvrtina respondentů totiž přijela kvůli turistice, cykloturistice či přírodě anebo kvůli pořádaným akcím, což ovšem neznamená, že by při návštěvě mikroregionu tyto památky vynechaly. Respondenti preferovali jednodenní pobyt v mikroregionu Kahan a pouze pětina respondentů v mikroregionu strávila více než tři dny.

Nejčastějším společníkem pro návštěvu mikroregionu byli u respondentů jejich partneři či partnerky anebo přátelé. Tento jev může souviset také s tím, že mnoho

respondentů přijelo právě za návštěvou svých příbuzných či přátel. Pouze minimální procento respondentů přijelo s dětmi či s kolegy. Nejvíce návštěvníků do mikroregionu Kahan přijelo vlastním automobilem a poté návštěvníci využili spíše autobusovou dopravu než dopravu železniční. Na kole a pěšky do mikroregionu přišli či přijeli spíše obyvatelé mikroregionu Kahan. Celkově nejvíce respondentů označilo dopravní dostupnost do mikroregionu jako chvalitebnou a téměř třetina byla s dostupností naprosto spokojena. Více než polovina respondentů využila při své návštěvě restaurační či ubytovací zařízení. Téměř 70 % návštěvníků nemělo trvalé bydliště v mikroregionu Kahan a nejčastěji se o pořádané akci či atraktivitě dozvěděli od svých přátel, což souvisí i s častým účelem návštěvy mikroregionu. Z toho je tedy patrné, že mnoho návštěvníků přijelo do mikroregionu Kahan na doporučení svých přátel anebo za nimi na návštěvu, kterou spojili právě s nějakou kulturní či sportovní akcí. Další návštěvníci využili např. služeb KIC Rosice či jeho facebookového profilu, tito návštěvníci často pocházeli přímo z mikroregionu Kahan.

V otázce týkající se propagace mikroregionu Kahan, téměř 40 % respondentů nebylo schopno tuto propagaci posoudit, z těchto respondentů byla velká část tvořena právě těmi, kteří v mikroregionu Kahan nežijí. Z dotazníkového šetření tak vyplývá, že podle obyvatel mikroregion je propagace dostatečná, ale bylo by vhodné propagaci zlepšit a více rozšířit i za hranice mikroregionu. U návštěvníků celkově převažovala spokojenost s volnočasovými a sportovními aktivitami v mikroregionu a stejně tak i spokojenost s množstvím pořádaných akcí. Respondenti dále uvedli, že je v mikroregionu spíše nedostatek restauračních a ubytovacích zařízení.

Mnoho návštěvníků vyjádřilo svůj nesouhlas se stavem místní infrastruktury, konkrétně s kvalitou určitých úseků silnic či s možným zdržením kvůli probíhajícím opravám. I když u návštěvníků převažovala spokojenost se sportovišti, někteří uvedli, že by v mikroregionu uvítali více veřejných sportovišť či sportovních center, někteří zmínili také vybudování dalšího koupaliště či rekonstrukci koupaliště v Rosicích, které je v současně době uzavřené. Také se zde potvrdila nespokojenost s množstvím restauračních zařízení, která byla zmíněna výše, návštěvníci zde uvedli otevření dalších restaurací, specifikovali to i na restaurace nekuřácké či se zaměřením pro děti.

Některým respondentům také vadí nedostatečné večerní vlakové či autobusové spojení. Ze specifických návrhů lze uvést například možnost zpřístupnění vnitřku kaple sv. Trojice v Rosicích, více parkovacích míst, více laviček a míst k odpočinku, ale také vybudování dalších cyklostezek nebo vybudování významného turistického cíle či zvýšení propagace u pořádaných akcí.

Některé výsledky se shodně objevily, jak ve swot analýze, tak i ve výsledcích dotazníkového šetření. Konkrétně se jednalo o špatný stav místních komunikací a s tím spojené opravy a dopravní zácpy. S dopravou také souviselo i nedostatečné autobusové či vlakové spojení ve večerních hodinách. Tuto slabou stránku se snaží města řešit a v poslední době dochází k mnohočetným opravám vozovek. Hlavní problém, ale spočívá v tom, že se v mikroregionu Kahan tyto opravy neprovádí postupně a z tohoto důvodu musejí návštěvníci počítat s objízdými trasami, dopravními zácpami a časovou prodlevou.

Co se týče večerních spojů, rozhodly se obce Rosice, Zastávka a Tetčice ve spolupráci s firmou KORDIS JMK zavést na svém území od března další večerní autobusové spoje. Rozhodnutí těchto obcí by tak mohlo být příkladem pro další obce v mikroregionu, které o posílení večerních spojů také uvažují. Z obou šetření také vyplývá, že silnou stránkou je pořádání kulturních a sportovních akcí, jejichž množství ocenili i samotní návštěvníci mikroregionu Kahan. Slabá stránka mikroregionu v podobě nekvalitního stravování či malého množství restaurací se také projevila ve výsledcích dotazníku, ve kterém respondenti uvedli svoji nespokojenost s množstvím stravovacích zařízení na území mikroregionu Kahan.

Dále byla provedena menší anketa (viz příloha 8) s představiteli obcí mikroregionu Kahan pomocí emailové komunikace a osobní rozhovor s projektovým manažerem mikroregionu Kahan. Z oslovených starostů na anketu odpověděli starostové z Babic u Rosic, Ostrovačic, Říčan a Vysokých Popovic. Podle uvedených odpovědí je obecně největší turistickou atraktivitou muzeum průmyslových železnic, úzkorozchodná železnice a těžní věž Simson. Z dalších potom Památník Pohádky máje, Přírodní park Podkomorské lesy, Masarykův okruh, koupaliště ve Zbýšově a přírodní biotop v Říčanech. Z odpovědí tedy vyplývá, že starostové by turistům doporučili zejména

návštěvu atraktivit, které jsou spojeny s hornickou historií. Co se týče druhé otázky, starostové Říčan, Ostrovačic i Vysokých Popovic by návštěvníky pozvali na tradiční hody a starosta Babic jako turisticky nejatraktivnější událost obce zvolil Podzimní Gulášfest.

Propagaci v oblasti cestovního ruchu řeší každá obec jiným způsobem, některé obce se angažují více a některé méně. Vysoké Popovice tuto propagaci zajišťují pouze prostřednictvím mikroregionu Kahan. Říčany mají vytvořený videoklip, který návštěvníky láká na přírodní biotop, a poté se zaměřují na webové stránky obce. Babice u Rosic k propagaci využívají webové stránky obce, zpravodaj Rosa, měsíční reportáže z mikroregionu Kahan, webové stránky mikroregionu Kahan, plakáty a letáky. Ostrovačice k propagaci také využívají webové stránky obce, dále také publikace – knihy a mapy, které jsou zaměřené na cestovní ruch a vysílání kabelové televize. Dále oslovení starostové shodně uvedli, že je podle nich mikroregion Kahan dobře propagován. Starosta Babic by však doporučil pro propagaci celého mikroregionu zvolit jednoho kvalitního partnera, který by zajistil kompletní propagaci.

V poslední otázce navrhovali starostové Babic i Říčan vybudování dalších cyklostezek. Starosta Říčan ovšem poukázal na problém v oblasti pozemkových vztahů. Starosta Ostrovačic svoje návrhy zaměřil výhradně na zefektivnění propagace mikroregionu. Mezi jeho návrhy patří nová podoba informačních letáků pro veřejnost, zavedení jednotného vizuálního stylu pro prezentaci s novým logem a změna ve vysílání Magazínu mikroregionu Kahan a jeho zatraktivnění pro diváky a také zřízení společného informačního centra.

Výsledky ankety tedy odhalily obdobné výsledky jako swot analýza. Shodně zde byl uveden akcent na hornickou historii a udržení tradic. Anketa také korespondovala s výsledky dotazníkového šetření, a to v případě propagace, jelikož starostové uvedli, že je mikroregion dobře propagován, což si mysleli i jeho obyvatelé.

11 NÁVRHY A DOPORUČENÍ

Nejsilnější stránkou mikroregionu Kahan je jeho historie spojená s těžbou uhlí a hornictvím. Z tohoto důvodu jsou i návrhy a doporučení zvoleny tak, aby zde byl kladen důraz na hornickou historii mikroregionu.

11.1 Vybudování národního geoparku

Jedním z možných návrhů je vybudování národního geoparku. Tento geopark by se nacházel na území dvou mikroregionů, a to konkrétně na území mikroregionu Kahan a na území mikroregionu Ivančicko. Území těchto mikroregionů je zvoleno proto, že oba mikroregiony leží v oblasti rosicko-oslavanského revíru. Do tohoto území by zasáhly ještě dvě obce, které nejsou součástí zmíněných mikroregionů, jedná se o Biskoupky a Senorady. Území národního geoparku by tak zahrnovalo 13 obcí mikroregionu Kahan, 11 obcí mikroregionu Ivančicko a obce Senorady a Biskoupky, celkově tedy 26 obcí.

Oblast rosicko-oslavanského revíru je výjimečná pestrým složením různých geologických jednotek a horninových druhů. Geopark by tak zahrnoval geologicky významné lokality, kterými jsou Rybičková skála, Biskoupská hadcová step, údolí Oslavy a Chvojnice, pískovna v Oslavanech, lom v bítešských ortorulách nebo horniny pláště brněnského masivu. Součástí geoparku by kromě těchto geologicky významných lokalit, byly také významné přírodní lokality. Mezi tyto lokality patří i evropsky významné lokality jako je Krumlovský les, hadcové stráně v údolí Jihlavy, řeka Rokytná, údolí Oslavy a Chvojnice, z přírodních památek by to byla Rybičková skála či Pekárka (Vyhodnocení potenciálu Mikroregionu Kahan pro zřízení národního geoparku, 2011).

Pro tento projekt byla již vypracována studie proveditelnosti, která prokázala, že je zvolené území pro vybudování geoparku vhodné a že by bylo možné tento projekt zrealizovat. Mikroregion Kahan i mikroregion Ivančicko ovšem disponuje s omezeným finančním rozpočtem, a proto by tyto mikroregiony nebyly schopné samy pokrýt finanční náklady na zřízení geoparku a jeho následný provoz. Z tohoto důvodu by bylo vhodné využít dotačních titulů z fondů Evropské unie, či příspěvku Jihomoravského kraje. Právě Jihomoravský kraj by mohl být důležitým partnerem geoparku, protože na

území Jihomoravského kraje v současné době není žádný geopark zřízen. Dalšími partnery či sponzory by mohla být skupina ČEZ, která je partnerem obou mikroregionů nebo MAS Brána Brněnska o.s. Nezbytnou spoluprací je také nutné nastavit mezi veřejnou sférou a soukromým sektorem, zejména by se jednalo o spolupráci s provozovateli stravovacích a ubytovacích zařízení, provozovateli kulturních a sportovních zařízení, dále s místními samosprávami, ale i místními obyvateli, významnými firmami či dalšími poskytovateli služeb v oblasti cestovního ruchu.

Hlavním cílem geoparku by byla ochrana geologicky významných lokalit, ale zřízení geoparku by vedlo i k rozvoji geoturismu v této oblasti a byla by zde zdůrazněna také historie celého rosicko-oslavanského revíru. Geopark by seznámil návštěvníky s unikátními geologickými prvky napříč dvěma mikroregiony, a to prostřednictvím nově vytvořených naučných stezek či cyklostezek, které by byly zaměřeny na geologii, ale i na historii těžby uhlí.

Z geoparku by se mohl stát významný turistický cíl, nejen v rámci zmíněných mikroregionů, ale i v rámci celého Jihomoravského kraje. Turisté by návštěvu geoparku mohli spojit i s účastí na nějaké z tradičních akcí, které v mikroregionech probíhají. Z neznámějších akcí je to Hornický den, Zahájení sezóny muzea průmyslových železnic, Slavnosti chřestu či Historické městské slavnosti Rosa coeli.

Oba mikroregiony návštěvníkům také poskytují možnost prohlédnout si významné památky či muzea. Z nejvýznamnějších památek je to zámek v Rosicích či Oslavanech, klášter Rosa coeli v Dolních Kounicích a Stříbský mlýn, jehož součástí je i galerie. Z muzeí či expozic je vhodné připomenout Muzeum průmyslových železnic, expozici Alfonse Muchy či Vladimíra Menšíka v Ivančicích. Vybudování geoparku by tak mohlo mikroregionům napomoci ve zvýšení jejich návštěvnosti, v navázání další spolupráce, jak mezi mikroregiony, tak mezi jednotlivými aktéry působícími v oblasti cestovního ruchu.

11.2 Rekonstrukce dolu Simson

Jak již bylo uvedeno v kapitole o technických památkách, jedinou technickou památkou v rámci celého mikroregionu je těžní věž dolu Simson ve Zbýšově. Tato těžní věž byla prohlášena za památkově chráněný objekt a protože dojde k demontáži těžební věže u dolu Jindřich II, bude tato těžní věž jedinou v celém mikroregionu Kahan. Z tohoto důvodu by zpřístupnění těžební věže pro širokou veřejnost a i rekonstrukce celého bývalého areálu dolu Simson mohla v budoucnu napomoci rozvoji cestovního ruchu v mikroregionu Kahan. V současné době je u areálu dolu Simson umístěna informační tabule, kterou zde nechalo postavit sdružení mikroregionu Kahan, protože je zde umístěno jedno ze zastavení v rámci stezky Po bývalých důlních dílech.

V nově zrekonstruovaném areálu dolu Simson by poté bylo vhodné vytvořit stálou expozici, která by návštěvníky seznámila, jak s historií těžby uhlí obecně, tak i s historií vybudování dolu Simson, s výstavbou a provozem koksovny až po dobu uzavření dolu. Exponáty v zrekonstruovaném objektu by byly opatřeny informačními tabulemi a pro cizince by byly vytisknuty materiály, na kterých by byly uvedeny informace o jednotlivých exponátech a jejich čísla spolu s vyznačeným směrem prohlídky.

V rámci expozice by byly pro turisty použity i některé interaktivní prvky, aby lépe porozuměli práci horníků. Návštěvníci by si při prohlídce areálu vyzkoušeli, jak těžba uhlí probíhala a seznámili by se s nástroji, které horníci při těžbě uhlí používali. Pro děti by zde byl vytvořen zvláštní okruh, v rámci kterého by plnily různé úkoly, sbíraly za ně body a po splnění těchto úkolů by pro ně byla připravená odměna. Vnitřní prostory dolu Simson by bylo možné používat také při pořádání různých besed s odborníky či při konání krátkodobých výstav. Na konci prohlídky by si návštěvníci mohli zakoupit propagační a upomínkové materiály se symbolem těžební věže dolu Simson. Jelikož se areál dolu Simson nachází ve Zbýšově, kde je v provozu i Muzeum průmyslových železnic, bylo by vhodné, kdyby se tyto dva provozovatelé spolu vzájemně dohodli a poskytli návštěvníkům zvýhodněné vstupné při návštěvě obou zmíněných atrakcí.

Mikroregion Kahan by se při rekonstrukci dolu Simson mohl inspirovat i nově vybudovaným oslavanským Permoniem. Permonium bylo vytvořeno z brownfieldu

bývalého dolu a i zde došlo k rekonstrukci těžní věže, která byla kompletně přebudována a byla zde otevřená i vyhlídková věž a muzeum hornictví. Celý areál je obklopen zábavním parkem, jehož součástí je lanové centrum, nadzemní bludiště a další atrakce. Permonium návštěvníkům umožňuje seznámit se s historií hornictví zábavnou formou. V rámci mikroregionu Ivančicko se z Permonia během krátké doby stala nejnavštěvovanější atrakce, čemuž dopomohla i výborně zvolená propagace, která byla zacílená právě na obyvatele mimo mikroregion Ivančicko. Zábavní park tak ke své propagaci využil reklamu v rádiích, na dopravních prostředcích MHD v Brně či billboardy, které byly umístěny v Brně a jeho okolí.

12 DISKUZE A ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo popsat problematiku cestovního ruchu mikroregionu Kahan a navrhnout možná opatření a řešení vedoucí k dalšímu rozvoji cestovního ruchu v tomto mikroregionu. Ke splnění tohoto cíle bylo nutné nejprve se seznámit s problematikou cestovního ruchu obecně. V teoretické části je proto uveden přehled základních pojmů cestovního ruchu, jsou zde popsány jeho formy a státní politika cestovního ruchu a její hlavní představitelé.

Další část diplomové práce se věnuje samotnému mikroregionu Kahan. Je zde popsána základní charakteristika celého mikroregionu, hlavně je zde zmíněna historie hornictví, která je pro mikroregion Kahan charakteristická. Dále jsou v práci rozebrány lokalizační faktory mikroregionu. Mezi tyto faktory se řadí i kulturní památky, které jsou v mikroregionu Kahan bohatě zastoupeny, nachází se zde zejména velký počet sakrálních památek. Z přírodních památek lze zmínit dva přírodní parky, které na území mikroregionu zasahují. Do lokalizačních faktorů se řadí i sportovní a kulturní zařízení, mezi nejvýznamnější patří Muzeum průmyslových železnic a Památník Pohádky máje. Důležitou roli z hlediska cestovního ruchu hrají i kulturní a společenské události, které se v mikroregionu pořádají. Jednotlivé obce, ale i celý mikroregion Kahan se snaží při těchto akcích navázat na zapomenuté tradice či na historii rosicko-oslavanského revíru.

Realizační faktory mikroregionu Kahan jsou rozděleny na stravování, ubytování a dopravu. Ubytování nabízejí v mikroregionu spíše větší obce, přičemž možnost stravování mají návštěvníci v každé obci. Železniční i autobusovou dopravu mikroregionu obsluhují linky IDS JMK a v mikroregionu dochází také k budování cyklostezek a pěších tras. Propagaci má na starost převážně celé sdružení mikroregionu Kahan, potom také kulturně informační centrum v Rosicích a dále pak jednotlivé obce, které propagaci zajišťují pomocí webových stránek či tištěných zpravodajů.

Součástí diplomové práce bylo i sestavení swot analýzy mikroregionu a také dotazníkové šetření, jehož cílem bylo zjistit preference návštěvníků. Ze zjištěných výsledků vyplývá, že silnou stránku mikroregionu Kahan je jeho hornická historie a také množství pořádaných kulturních a společenských akcí. Slabou stránkou

mikroregionu je především špatný stav místních komunikací a nízká kvalita stravovacích zařízení.

Na základě swot analýzy i dotazníkové šetření byly stanoveny návrhy, které by v budoucnu mohly vést k dalšímu rozvoji cestovního ruchu v mikroregionu Kahan. Prvním návrhem je vybudování národního geoparku. Tento geopark by byl umístěn v rosicko-oslavanském revíru na území dvou mikroregionů, a to mikroregionu Kahan a mikroregionu Ivančicko. Hlavním cílem geoparku by byla ochrana významných geologických lokalit a rozvoj geoturismu. Geopark by tak návštěvníky seznámil nejen s geologií, ale také s historií těžby uhlí v daných mikroregionech. Jelikož v Jihomoravském kraji není zatím žádný geopark zřízen, mohl by se z tohoto geoparku stát významný turistický cíl celého Jihomoravského kraje.

Další návrh také úzce souvisí s historií mikroregionu Kahan, jedná se o rekonstrukci dolu Simson ve Zbýšově. Dominantou tohoto areálu je těžní věž, která je jedinou technickou památkou v celém mikroregionu, ale není pro veřejnost zpřístupněna. Po rekonstrukci dolu Simson by tak došlo k jejímu zpřístupnění, dále by zde byla otevřena stálá expozice, která by návštěvníky seznámila s těžbou uhlí a historií dolu Simson. Součástí expozice by byly i interaktivní prvky, které by návštěvníkům umožnily vyzkoušet si práci horníků, pro děti by zde byl vytvořen speciální okruh a je zde navržena i možnost spolupráce s místním Muzeem průmyslových železnic.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

MMR ČR - Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky

A.T.I.C. - Asociace turistických informačních center

MAS - Místní akční skupina

KČT - Klub českých turistů

UNWTO - Světová organizace cestovního ruchu (United Nations World Tourism Organisation)

AIEST - Mezinárodní sdružení expertů cestovního ruchu (International Association of Scientific Experts in Tourism)

d. s. o. - Dobrovolný svazek obcí

ORP - Obec s rozšířenou působností

z. s. - Zapsaný spolek

SLDB - Sčítání lidí, domů a bytů

C&W - Country and Western

IDS JMK - Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje

KIC - Kulturně informační centrum

RKTV - Rosická kabelová televize

ND Brno - Národní divadlo Brno

MHD – Městská hromadná doprava

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje:

ČERTÍK, Miroslav a kol. *Cestovní ruch. Vývoj, organizace a řízení*. Praha: OFF, 2000. ISBN 80-238-6275-8.

DROBNÁ, Dana a MORÁVKOVÁ, Eva. *Cestovní ruch pro střední školy a pro veřejnost*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 2004, 208 s. ISBN 80-7168-901-7.

FORET, M. a kol. *Cestovní ruch v regionálním rozvoji: Tourism in regional development. I*. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2014. 107 s. ISBN 978-80-7509-049-21.

FORET, Miroslav a FORETOVÁ, Věra. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 1. vyd. Praha: Grada Pub., 2001, 178 p. ISBN 80-247-0207-X.

FORET, Miroslav a TURČÍNKOVÁ, Jana. *Cestovní ruch*. Vyd. 1. V Brně: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2005, 106 s. ISBN 80-715-7838-X.

FRANTÁL, Bohumil a MARTINÁT, Stanislav. *New Rural Spaces: Towards Renewable Energies, Multifunctional Farming, and Sustainable Tourism*. 1st pub. Brno: ÚGN, 2013, 157 s. ISBN 978-80-86407-38-8.

HESKOVÁ, Marie a kol. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 1. vyd. Praha: Fortuna, 2006. ISBN 80-716-8948-3.

HORODNÍKOVÁ, Jana. *Tourism in creative economy: monograph*. 1. vyd. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita, 2013, 85 s. ISBN 978-80-248-3207-4.

HOUŠKA, Petr. *Environmentální aspekty potenciálu území pro cestovní ruch*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2014. ISBN 978-807-4520-419.

INDROVÁ, Jarmila a kol. *Kvalita ve službách cestovního ruchu*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2011, 169 s. Odborná kniha s vědeckou redakcí. ISBN 978-80-245-1766-7.

INDROVÁ, Jarmila a kol. *Cestovní ruch pro všechny: [odborná školení a vzdělávání pracovníků územní veřejné správy pro oblast cestovního ruchu]*. V Tribun EU vyd. 1. Praha: Tribun EU, 2008. ISBN 978-807-3994-075.

KIRÁLOVÁ, Alžbeta a STRAKA, Ivo. Vliv globalizace na marketing destinace cestovního ruchu: [odborná školení a vzdělávání pracovníků územní veřejné správy pro oblast cestovního ruchu]. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2013, 227 s. ISBN 978-80-86929-99-6.

KOLČAVA, Dalibor a kol. *Historie hornictví v Mikroregionu Kahan*. 2008, 21 s. ISBN 978-80-254-1847-5.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Tourism in the Czech Republic in 2012*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2013, 110 s. ISBN 978-80-87147-43-6.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Venkovská turistika: (příručka pro provozovatele objektů venkovské turistiky)*. Vyd. 1. Praha: [Česká zemědělská univerzita v Praze], 2010, 138 s. ISBN 978-80-213-2163-2.

MORAVEC, Ivo. *Rural Tourism in Austria, Czech Republic and France: Concept, Activities and Trainings*. Ed. 1st. České Budějovice: Centrum pro komunitní práci, 2007, 70 s., [6] s. barev. obr. příl. ISBN 978-80-86902-51-7.

PAGE, Stephen. *Tourism Management*. 5 th. Abingdon: Routledge, 2015. ISBN 978-1-138-78457-4.

PALATKOVÁ, Monika a ZICHOVÁ, Jitka. *Ekonomika turismu: turismus České republiky: vymezení a fungování trhu turismu, přístupy k hodnocení významu a vlivu turismu, charakteristika turismu České republiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 205 s. ISBN 978-802-4737-485

RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch: soubor studijních materiálů*. Vyd. 3., rozš. Ostrava: Key Publishing, 2009, 187 s. ISBN 978-80-7418-028-6.

STŘÍBRNÁ, Marie. *Venkovská turistika a agroturistika*. 1. vyd. Praha: Profi Press, 2005, 65 s. ISBN 80-86726-14-2.

SYROVÁTKOVÁ, Jaroslava. *Specifické formy cestovního ruchu*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2013, ISBN 978-80-7372-927-1

ŠTĚPÁNEK, Vít a kol.: *Geografie cestovního ruchu*. Praha: Karolinum, 2001. 228 s. ISBN 80-246-0172-9.

TITTELBACHOVÁ, Šárka. *Turismus a veřejná správa: průniky, dysfunkce, problémy, šance: státní politika turismu České republiky: systémový přístup k řešení problémů*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 196 s. ISBN 978-80-247-3842-0.

VYSTOUPIL, Jiří a ŠAUER, Martin. *Základy cestovního ruchu: distanční studijní opora*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta, 2006, 163 s. ISBN 80-210-4205-2.

ZELENKA, Josef a PÁSKOVÁ, Martina. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012, 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2.

Vědecké články:

ENE, Sebastian George a Mădălina BĂRĂÎTARU. Sustainable Development Strategies In Domestic And International Tourism. *European Journal of Interdisciplinary Studies*. 2010, Vol. 2, No. 2.

GORICA, Dklodiana et al. Sustainable Tourism - A Dynamics Method For Destination Planning: Community Approach: A Case From South Of Albania. *Romanian Economic and Business Review*. 2010, Vol. 5, No. 29.

KOREZ-VIDE, Romana. Enforcing Sustainability Principles In Tourism Via Creative Tourism Development. *Journal of Tourism Challenge and Trends*. 2013, Vol. 6, No. 1, s. 35-58.

MALEKI, Reza et al. Rural tourism as a way to rural development. *International Journal of Academic Research Part B*; 2014; 6(4), 79-84. DOI: 10.7813/2075-4124.2014/6-4/B.12

MIHAILOVIC, B., MORIC, I. The Role of Marketing Philosophy in Rural Tourism. *Tourism and Hospitality Management*. 2012, Vol. 18, No. 2, s. 267-279.

PÁSKOVÁ, Martina. Environmentalistika cestovního ruchu. *Czech Journal of Tourism*, 2012, roč. 1, č. 2, s. 77-113.

PETR, Ondřej. Venkovský cestovní ruch v kontextu rozvoje českého venkova. *Czech Journal of Tourism*, 2012, roč. 1. č. 2. s. 135-155.

Internetové zdroje:

Bobrava. *Přírodní parky* [online]. 2014 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://prirodniparky.hys.cz/bobrava/>

Co je to LEADER a MASka. *Ekoregion Úhlava* [online]. 2010 [cit. 2015-02-13]. Dostupné z: <http://www.ekoregion-uhlava.cz/mistni-akcni-skupina/leader-2007-2013/co-je-to-leader>

Cyklotrasy. *Mikroregion Kahan* [online]. 2008d [cit. 2015-05-07]. Dostupné z: <http://www.mikroregionkahan.cz/?lang=1&menu=8&submenu=2&title=turistika-cyklotrasy>

Geocaching - série keší Kahan. *Mikroregion Kahan* [online]. 2008c [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.mikroregionkahan.cz/turistika-geocaching-serie-kesi-kahan>

Geografická mapa SO ORP Rosice. *ČSÚ* [online]. 2008 [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/11280/17806599/ORP_6214.jpg/e1151feb-55c8-4d6c-91a7-5f38f5d4367b?version=1.0&t=1413531283365

Historie. *Rybáři Příbram* [online]. 2014 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.rybaripribram.cz/index.htm>

Historie. *Tetčice* [online]. 2015a [cit. 2015-05-02]. Dostupné z: <http://tetcice.cz/historie/>

Historie a současnost. *Kratochvilka* [online]. 2014 [cit. 2015-05-01]. Dostupné z: http://www.kratochvilka.cz/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=29&Itemid=88

Historie a současnost. *Město Rosice* [online]. 2012a [cit. 2015-05-01]. Dostupné z: <http://www1.rosice.cz/historie-a-soucasnost/d-1090/p1=51>

Historie severní části revíru. *Obec Zastávka* [online]. 2015a [cit. 2015-04-18]. Dostupné z: <http://www.zastavka.cz/historie-obce/historie-severni-casti-reviru.html>

Historie. *Zámek Rosice* [online]. 2008 [cit. 2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.zamek.rosice.cz/index.php?str=6>

Hřiště. *KK Slovan Rosice* [online]. 2012 [cit. 2015-05-15]. Dostupné z: <http://www.kuzelkyrosice.cz/hriste.php>

Hornické názvosloví. *Setkání hornických měst a obcí* [online]. 2009 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: <http://setkani-hmo-strebro.webnode.cz/o-spolku/hornicke-nazvoslovi/>

Hotel Kobero - u nás jako doma. *Kobero* [online]. 2014 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.kobero.cz/>

Informace o obci. *Újezd u Rosic* [online]. 2015 [cit. 2015-05-02]. Dostupné z: <http://www.ujezdurosic.cz/informace-o-obci/historie/>

Kaple sv. Trojice. *Hrady* [online]. 2015 [cit. 2015-05-02]. Dostupné z: <http://www.hrady.cz/?OID=9628>

Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2014 - 2020. *MMR ČR* [online]. 2013 [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/dac4627c-c5d4-4344-8d38-f8de43cec24d/Koncepce-statni-politiky-cestovniho-ruchu-v-CR-na-obdobi-2014-2020.pdf?ext=.pdf>

Konec nejhlubšího černouhelného dolu ve střední Evropě. *Brněnský deník* [online]. 2015 [cit. 2015-05-01]. Dostupné z: http://brnensky.denik.cz/zpravy_region/konec-nejhlubsiho-cernouhelneho-dolu-ve-stredni-evrope-delnici-ho-zabetonuji20150409.html

Kostel. *Říčany* [online]. 2012b [cit. 2015-05-02]. Dostupné z: <http://www.ricanyubrna.cz/historie/kostel/>

Kostel sv. Martina. *Město Rosice* [online]. 2008 [cit. 2015-05-02]. Dostupné z: http://www.rosice.cz/www/page3.php?_id=10103

Mapový server. *Centrum pro regionální rozvoj* [online]. 2015 [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: http://mapy.crr.cz/tms/crr_a/admin/index.php#c=3600793%252C5456272

Masarykova studánka. *Rosicko-oslavansko* [online]. 2009 [cit. 2015-05-09]. Dostupné z: <http://www.rosicko-oslavansko.cz/12-expozice/73-masarykova-studanka/>

Místní akční skupiny. *Ministerstvo zemědělství* [online]. 2014 [cit. 2015-02-13]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/mistni-akcni-skupiny/>

Naučná stezka Rosickou historií. *Turistika* [online]. 2015 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.turistika.cz/mista/rosice-naucna-stezka-rosickou-historii>

O hotelu. *Hotel Říčany* [online]. 2015 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.hotelricany.cz/>

O mikroregionu. *Mikroregion Kahan* [online]. 2008a [cit. 2015-04-13]. Dostupné z: <http://www.mikroregionkahan.cz/?lang=1&menu=2&title=o-mikroregionu>

O nás. *U Ševčíků* [online]. 2010 [cit. 2015-05-08]. Dostupné z: <http://www.usevciku.cz/>

O okruhu. *Automotodrom Brno* [online]. 2013 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.automotodrombrno.cz/cz/o-okruhu>

O restauraci Dělnický dům. *Dělnický dům* [online]. 2008 [cit. 2015-05-08]. Dostupné z: <http://www.papatbumbat.cz/index.php?str=uvod>

Osobnosti Rosicka. *KIC Rosice* [online]. 2015a [cit. 2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.kic.rosice.cz/cs/kultura-a-volny-cas/osobnosti-rosicka>

Ostrovačice historie a současnost. *Mikroregion Kahan* [online]. 2008b [cit. 2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.mikroregionkahan.cz/?lang=1&menu=5&submenu=13&title=clenske-obce-ostrovacice>

OTA. *Městys Ostrovačice* [online]. 2009 [cit. 2015-05-10]. Dostupné z: <http://www.ostrovacice.eu/ota/d-172628/p1=20799>

Památky. *Tetčice* [online]. 2015b [cit. 2015-05-02]. Dostupné z: <http://tetcice.cz/pamatky/>

Plakát Hornický den. *Vlázky* [online]. 2014 [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: http://vlacky.com/foto_akce/2014/zastavka/plakat_hornicky_den.pdf

Přehled nejvýznamnějších dolů v severní části rosicko-oslavanské pánve. *Obec Zastávka* [online]. 2015b [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: <http://www.zastavka.cz/historie-obce/prehled-nejvyznamnejsich-dolu-v-severni-casti-rosicko-oslavanske-panve.html>

Přírodní park Podkomorské lesy. *Pension Nika* [online]. 2014 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.pensionnika.cz/cz/tipy/prirodni-park-podkomorske-lesy/>

Retro kavárna Zbýšov. *Retro kavárna Zbýšov* [online]. 2015 [cit. 2015-05-08]. Dostupné z: <http://retrokavarna.ic.cz/index.html>

Rosice - kašna. In: *Turistický portál CzeCot* [online]. 2014 [cit. 2015-05-04]. Dostupné z: http://www.czecot.cz/turisticky-objekt/57586_rosice-kasna

Služby Pensionu Cristal. *Pension Cristal* [online]. 2013 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.pensioncristal.cz/rubrika/sluzby-pensionu-cristal/>

Služby informačního centra. *KIC Rosice* [online]. 2015b [cit. 2015-05-09]. Dostupné z: <http://www.kic.rosice.cz/cs/sluzby/informacni-centrum>

Současný Masarykův okruh a Ostrovačice. *Městys Ostrovačice* [online]. 2002 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.ostrovacice.eu/soucasnost/d-55540/p1=14991>

Sportovní aktivity. *Koupaliště Zbýšov* [online]. 2014 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.koupaliste-zbysov.cz/>

Turistické značení. *Klub českých turistů* [online]. 2011 [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: <http://www.kct.cz/cms/turisticke-znaceni-kct>

Turistický potenciál regionu. *CzechTourism* [online]. 2012 [cit. 2015-02-14]. Dostupné z: <http://old.czechtourism.cz/didakticke-podklady/2-turisticky-potencial-regionu/>

- Turistika. *Červenokostelecko* [online]. 2011 [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: <http://www.cervenokostelecko.cz/turistika>
- Ubytování a stravování. *Za Permoniky* [online]. 2009 [cit. 2015-05-08]. Dostupné z: <http://www.zapermoniky.cz/pro-aktivni-turisty/ubytovani-a-stravovani/>
- Ubytování. *Camp Alpa* [online]. 2015 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.campalpa.cz/cs/ubytovani>
- Ubytování. *FC Slovan Rosice* [online]. 2012 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.fcslovanrosice.cz/ubytovani.html>
- Ubytování. *Hotel Admiral* [online]. 2015 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.hotela.cz/index.html>
- Ubytování. *Hotel Crlik* [online]. 2005 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.crlik.cz/index.php?id=102>
- Ubytování. *Hotel Harmonie* [online]. 2015 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.harmonie-centrum.cz/ubytovani/>
- Ubytování. *Pension Nika* [online]. 2015 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.pensionnika.cz/cz/ubytovani/>
- Ubytování. *Rozsocháč* [online]. 2012 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.rozsochac.cz/ubytovani>
- Ubytování. *Saloon* [online]. 2004 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.saloon.cz/cz/akce>
- Ubytování. *Městys Ostrovačice* [online]. 2005 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.ostrovacice.eu/ubytovani/ds-6357/p1=3968>
- Ubytování v hotelu u Brna. *Hotel Motosport* [online]. 2015 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.hotel-motorsport.cz/cs/hotel.php>
- Včelařské muzeum. *Jižní Morava* [online]. 2015 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.jizni-morava.cz/?tpl=42&typ=1&id=929>

Veřejné bruslení. *Stadion Rosice* [online]. 2015 [cit. 2015-05-03]. Dostupné z: <http://www.stadion-rosice.cz/>

Vybrané údaje podle obcí. ČSÚ [online]. 2015 [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?cislotab=DEM9010UC&kapitola_id=19&voa=tambulka&go_zobraz=1&childsel0=5

Vyhledávání symbolů. *Registr komunálních symbolů* [online]. 2014 [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: <http://rekos.psp.cz/vyhledani-symbolu>

Významné památky. *Město Zbýšov* [online]. 2012 [cit. 2015-04-20]. Dostupné z: <http://mestozbysov.cz/o-zbysove/vyznamne-pamatky/>

Základní informace. *CzechTourism* [online]. 2013 [cit. 2015-02-12]. Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/o-czechtourism/zakladni-informace/>

Základní informace. *Lukovany* [online]. 2015 [cit. 2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.lukovany.cz/klub-pratel-salku-caje/zakladni-informace/>

Základní informace. *Říčany* [online]. 2012a [cit. 2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.ricanyubrna.cz/historie/zakladni-informace/>

Dokumenty:

HÁJEK, Tomáš. *Prezentace Městyse Ostrovačice*. 2011. Dostupné z: <http://www.ostrovacice.eu/prezentace-mestyse-ostrovacice/d-172926/p1=8444>

HÁJEK, Tomáš. *Základní informace o památníku*. 2012. Dostupné z: <http://www.ostrovacice.eu/zakladni-informace-o-pamatniku/d-173133/p1=2692>

Integrovaná strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Brána Brněnska, o.s. pro období 2014 – 2020. 2013. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/228aa965-31d3-4940-b08d-654a1c1b6f4f/I-Analyticka-cast.pdf?ext=.pdf>

Strategie rozvoje mikroregionu Kahan 2014-2020. 2013. Dostupné z: http://www.mikroregionkahan.cz/files/zk_files_52_22_4ed5037e.pdf

BABICE U ROSIC. *Průvodce - Babice u Rosic*. Mikroregion Kahan d.s.o., 2007.

LUKOVANY. Průvodce - Babice u Rosic. Mikroregion Kahan d.s.o., 2007.

MIKROREGION KAHAN, S Kahanem za Permoníky – pro aktivní turisty. Partnerství, 2009.

PŘÍBRAM NA MORAVĚ. Průvodce - Babice u Rosic. Mikroregion Kahan d.s.o., 2007.

Vyhodnocení potenciálu Mikroregionu Kahan pro zřízení národního geoparku, 2011.

Výroční zpráva mikroregionu Kahan pro rok 2014. 2015. Dostupné z: http://www.mikroregionkahan.cz/files/zk_files_52_27_9dd58c05.pdf

VYSOKÉ POPOVICE. Průvodce - Babice u Rosic. Mikroregion Kahan d.s.o., 2007.

ZAKŘANY. Průvodce - Babice u Rosic. Mikroregion Kahan d.s.o., 2007.

ZASTÁVKA. Průvodce - Babice u Rosic. Mikroregion Kahan d.s.o., 2007.

ZBÝŠOV. Průvodce - Babice u Rosic. Mikroregion Kahan d.s.o., 2007.

Videozáznam:

Přírodní koupací biotop Říčany u Brna. *Říčany u Brna*, 2010. [cit. 2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.ricanyubrna.cz/koupaliste>

Vítá Vás Mikroregion Kahan. [DVD] 2014. [cit. 2015-05-11].

Cyklostezka Permoníků I. *Region kamera*, 2010. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: <http://mestozbysov.cz/videogalerie/cyklostezky-permoniku/>

Ústní sdělení:

BOHANES, Jaroslav. Projektový manažer mikroregionu Kahan DSO, 2015.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Značení pěších tras a cykloturistických tras

Příloha 2: Mapové podklady

Příloha 3: Počet obyvatel mikroregionu Kahan

Příloha 4: Znak jednotlivých obcí mikroregionu

Příloha 5: Fotodokumentace

Příloha 6: Dotazník

Příloha 7: Grafy k dotazníku

Příloha 8: Anketa

PŘÍLOHY

Příloha 1: Značení pěších tras a cykloturistických tras

Obr. 1: Značení pěších tras (Zdroj: Oškrdalová, 2015)

Obr. 2: Značení cykloturistických tras (Zdroj: Červenokosteletsko, online, 2011)

Příloha 2: Mapové podklady

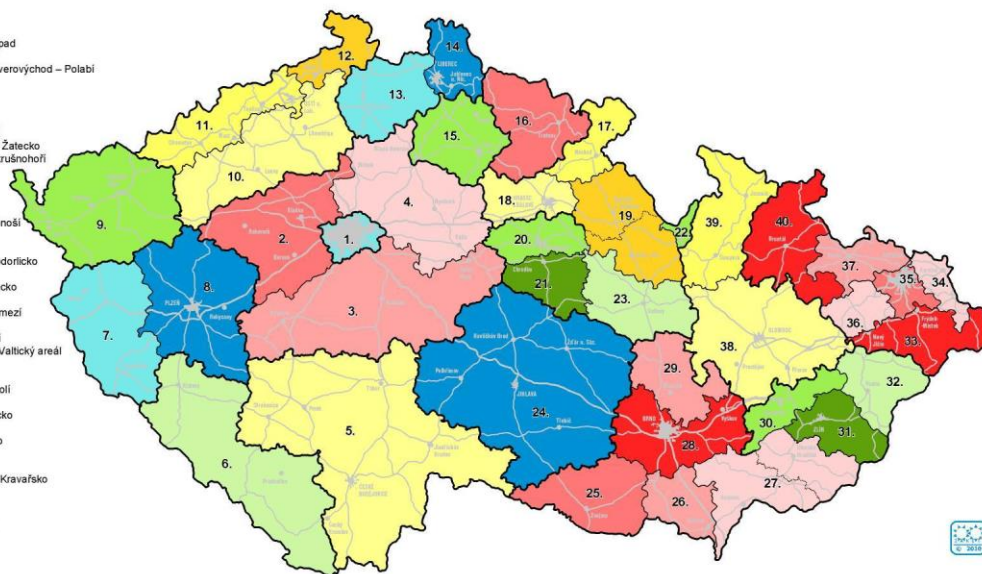
Turistické regiony České republiky

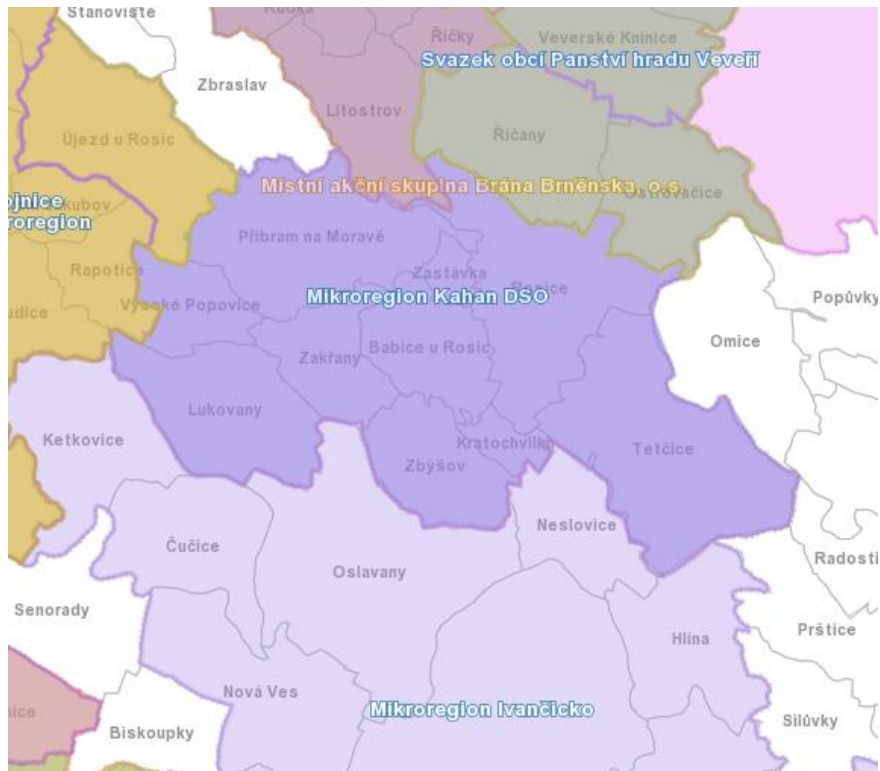
Obr. 3: Turistické regiony České republiky (Zdroj: CzechTourism, online, 2012)

Turistické oblasti České republiky

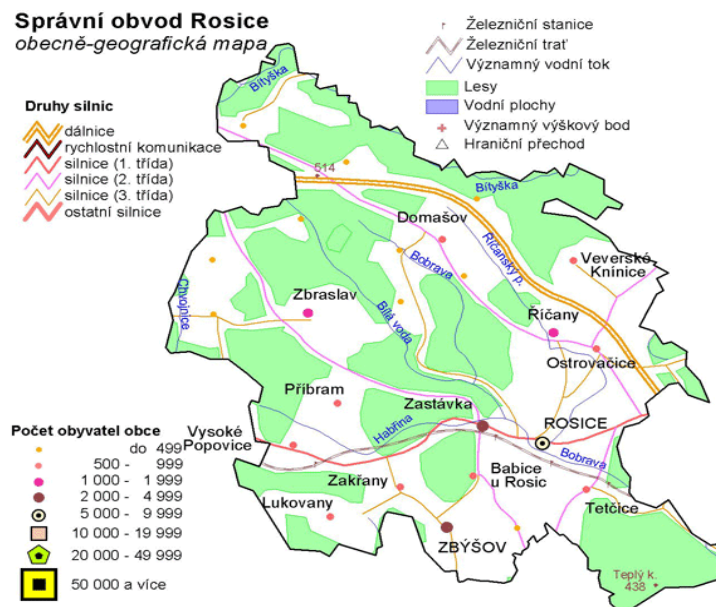
1. Praha
2. Střední Čechy – západ
3. Střední Čechy – jih
4. Střední Čechy – severovýchod – Polabí
5. Jižní Čechy
6. Šumava
7. Český les
8. Píseňsko
9. Západočeské lázně
10. České Středohoří a Zatecko
11. Krušné hory a Podkrkonoší
12. České Svýcarsko
13. Českolipsko
14. Úžerské hory
15. Český ráj
16. Krkonoše a Podkrkonoší
17. Kladské pomezí
18. Hradecko
19. Orlické hory a Podorlicko
20. Pardubicko
21. Chrudimsko – Hlinecko
22. Králický Sněžník
23. Českomoravské pomezí
24. Vysočina
25. Znojemsko a Podýjí
26. Pálava a Lednicko-Valtický areál
27. Slovácko
28. Brno a okolí
29. Moravský kras a okolí
30. Kroměřížsko
31. Zlínsko a Luhačoviccko
32. Valašsko
33. Beskydy – Valašsko
34. Těšínské Slezsko
35. Ostravsko
36. Poodří – Moravské Kravaňsko
37. Opavské Slezsko
38. Střední Morava
39. Jeseníky – západ
40. Jeseníky – východ

Obr. 4: Turistické oblasti České republiky (Zdroj: CzechTourism, online, 2012)

Obr. 5: Znázornění polohy mikroregionu Kahan (Zdroj: Centrum pro regionální rozvoj, online, 2015)

Obr. 6: Obecně geografická mapa správního obvodu ORP Rosice (Zdroj: ČSÚ, online, 2008)

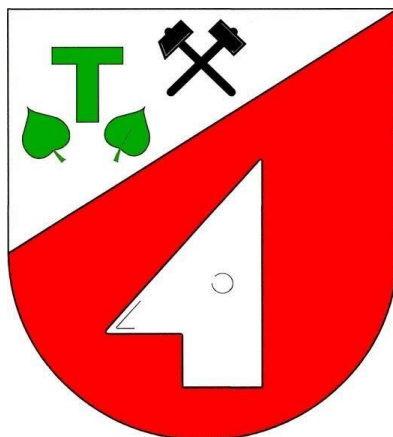
Příloha 3: Počet obyvatel mikroregionu Kahan

Tab. 1: Počet obyvatel mikroregionu Kahan a hustota osídlení v roce 2013
Vlastní zpracování a výpočet (Zdroj: ČSÚ, online, 2015)

Obec	Celková výměra (ha)	Počet obyvatel	Počet obyvatel na km ²
Babice u Rosic	5,69	715	125,7
Kratochvilka	1,50	461	307,3
Lukovany	9,07	587	64,7
Ostrovačice	7,83	691	88,3
Příbram na Moravě	11,92	603	50,6
Rosice	12,74	5 856	459,7
Říčany	10,91	2 011	184,3
Tetčice	15,13	1 098	72,6
Újezd u Rosic	10,89	274	25,2
Vysoké Popovice	3,90	686	175,9
Zakřany	5,15	710	137,9
Zastávka	1,20	2 547	2 122,5
Zbýšov	6,01	3 841	639,1

Příloha 4: Znaky jednotlivých obcí mikroregionu

Obr. 7: Znak obce Babice u Rosic (Zdroj: Registr komunálních symbolů, online, 2014)

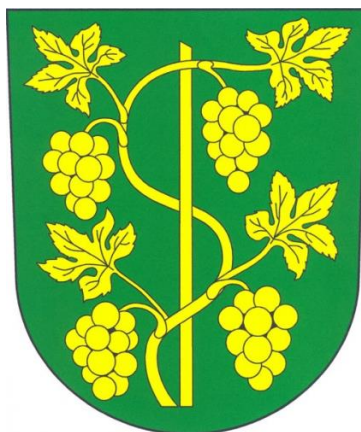
Obr. 8: Znak obce Kratochvilka (Zdroj: Registr komunálních symbolů, online, 2014)

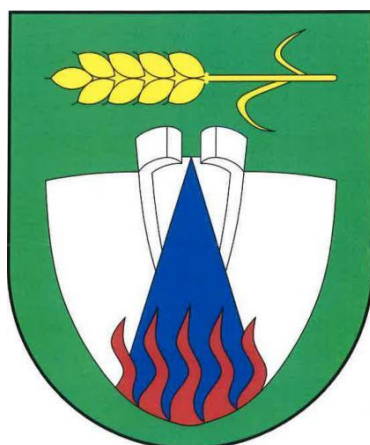
Obr. 9: Znak obce Lukovany (Zdroj: Registr komunálních symbolů, online, 2014)

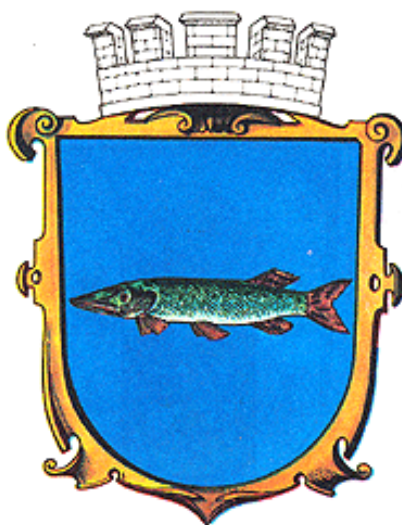
Obr. 10: Znak městyse Ostrovačice (Zdroj: Registr komunálních symbolů, online, 2014)

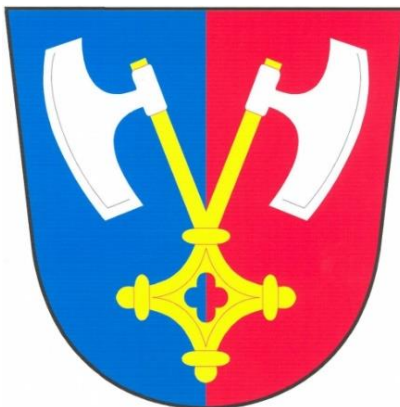
Obr. 11: Znak obce Příbram na Moravě (Zdroj: Registr komunálních symbolů, online, 2014)

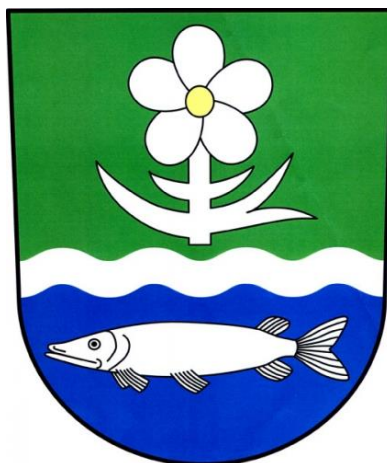
Obr. 12: Znak města Rosice (Zdroj: Registr komunálních symbolů, online, 2014)

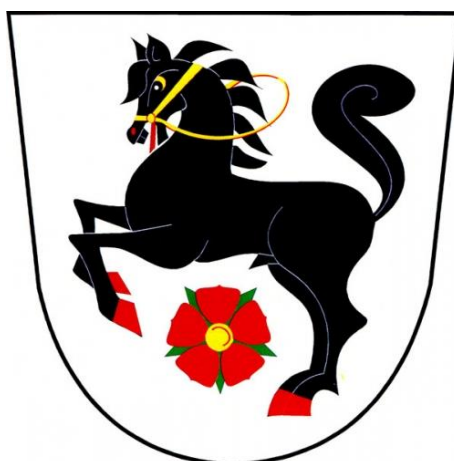
Obr. 13: Znak obce Říčany (Zdroj: Registr komunálních symbolů, online, 2014)

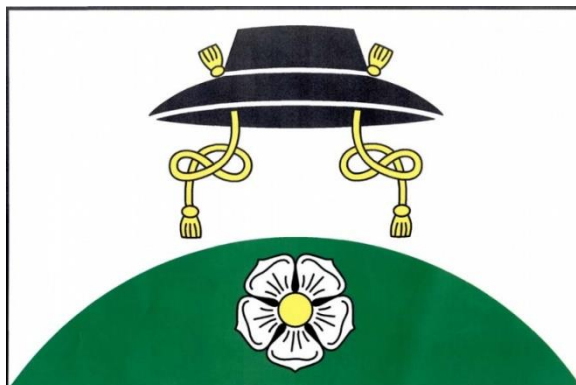
Obr. 14: Znak obce Tetčice (Zdroj: Registr komunálních symbolů, online, 2014)

Obr. 15: Znak obce Újezd u Rosic (Zdroj: Registr komunálních symbolů, online, 2014)

Obr. 16: Znak obce Vysoké Popovice (Zdroj: Registr komunálních symbolů, online, 2014)

Obr. 17: Znak obce Zakřany (Zdroj: Registr komunálních symbolů, online, 2014)

Obr. 18 : Znak obce Zastávka (Zdroj: Registr komunálních symbolů, online, 2014)

Obr. 19: Znak obce Zbýšov (Zdroj: Registr komunálních symbolů, online, 2014)

Příloha 5: Fotodokumentace

Obr. 20: Informační tabule o hostinci a kapli sv. Jana Křtitele (Zdroj: Oškrdalová, 2015)

Obr. 21: Hornický dům na Zastávce (Zdroj: Oškrdalová, 2015)

Obr. 22: Kaple sv. Antonína Paduánského (Zdroj: Oškrdalová, 2015)

Obr. 23: Kostel sv. Martina v Rosicích (Zdroj: Oškrdalová, 2015)

Obr. 24: Kaple sv. Trojice (Zdroj: Oškrdalová, 2015)

Obr. 25: Kaple sv. Jana Křtitele (Zdroj: Oškrdalová, 2015)

Obr. 26: Kamenný domek (Zdroj: Oškrdalová, 2015)

Obr. 27: Zámek Rosice (Zdroj: Oškrdalová, 2015)

Obr. 28: Velikonoční kumštování a farmářské trhy (Zdroj: Oškrdalová, 2015)

Obr. 29: Vítězové Gulášfestu za rok 2014 (Zdroj: Oškrdalová, 2014)

Obr. 30: Rosická radnice (Zdroj: Oškrdalová, 2014)

Obr. 31: Socha Živěny v Rosicích (Zdroj: Oškrdalová, 2015)

Obr. 32: Pranýř – sloup hanby (Zdroj: Oškrdalová, 2015)

Obr. 33: Informační tabule o kostelu sv. Martina (Zdroj: Oškrdalová, 2015)

Obr. 34: Informační tabule o dolu Julius (Zdroj: Oškrdalová, 2015)

Obr. 35: Ukázka propagačních předmětů mikroregionu Kahan (Zdroj: Oškrdalová, 2015)

Dotazník - Cestovní ruch mikroregionu Kahan

Vážení občané,

jsem studentkou Mendelovy univerzity v Brně, Fakulty regionálního rozvoje a mezinárodních studií. Obracím se na Vás s žádostí o vyplnění dotazníku, který bude sloužit jako podklad pro diplomovou práci na téma Cestovní ruch v rámci mikroregionu Kahan. Součástí práce je i dotazníkové šetření, které se týká cestovního ruchu v rámci zmíněného mikroregionu. Součástí mikroregionu jsou Babice u Rosic, Kratochvilka, Lukovany, Ostrovačice, Příbram na Moravě, Rosice, Říčany, Tetčice, Újezd u Rosic, Vysoké Popovice, Zakřany, Zastávka a Zbýšov. Tímto bych Vás chtěla požádat o co nejpřesnější a pravdivé vyplnění dotazníku. Dotazník je zcela anonymní a k jeho vyplnění postačí několik minut. Vyplnění dotazníku je velmi jednoduché, stačí pouze označit jednu Vámi zvolenou odpověď.

Předem děkuji za ochotu a spolupráci.

Bc. Tereza Oškrdalová

1. Za jakým účelem jste mikroregion Kahan navštívili?

- a) příroda, turistika, cykloturistika
- b) kulturní a historické památky
- c) návštěva kulturní či sportovní události
- d) návštěva příbuzných či známých
- e) služební/pracovní cesta
- f) jiný důvod

2. Jak dlouhý byl váš pobyt v mikroregionu Kahan?

- a) 1 den
- b) 2 dny
- c) 3 dny

d) 3 a více dnů

3. S kým jste přijeli?

- a) sám
- b) s partnerem/partnerkou (manželem/manželkou)
- c) s dětmi
- d) s přáteli
- e) s kolegy

4. Jak jste do mikroregionu Kahan přijeli?

- a) autem
- b) autobusem
- c) vlakem
- d) na kole
- e) pěšky

5. Jak hodnotíte dopravní dostupnost do mikroregionu Kahan? (1-5, 1- nejlepší, 5 - nejhorší)

- a) 1
- b) 2
- c) 3
- d) 4
- e) 5

6. Využili jste při své návštěvě mikroregionu zdejší restaurační či ubytovací zařízení?

- a) ano
- b) ne

7. Co Vám zde chybí? Co byste v rámci turistického ruchu navrhovali v mikroregionu zlepšit?

.....

8. Žijete v mikroregionu Kahan?

a) ano

b) ne

9. Jak jste se o pořádané akci či o atraktivitě turistického ruchu dozvěděli?

a) z webových stránek jednotlivých obcí

b) z místního rozhlasu, či z místního měsíčníku

c) z KIC Rosice či z jeho facebookového profilu

d) od známých/ přátel

e) jinak

10. Je podle Vás mikroregion Kahan dobře propagován?

a) ano

b) ne

c) nedokáži posoudit

11. Jste spokojeni s volnočasovými a sportovními aktivitami v mikroregionu?

a) ano

b) ne

12. Jste spokojeni s množstvím pořádaných (kulturních, sportovních) akcí v mikroregionu?

a) ano

b) ne

13. Je podle Vás v mikroregionu Kahan dostatek restauračních a ubytovacích zařízení?

a) ano

b) ne

14. Jaké je vaše pohlaví?

a) muž

b) žena

15. Kolik je Vám let?

a) do 25 let

b) do 40 let

c) do 55 let

d) 55 let a více

16. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

a) základní

b) středoškolské

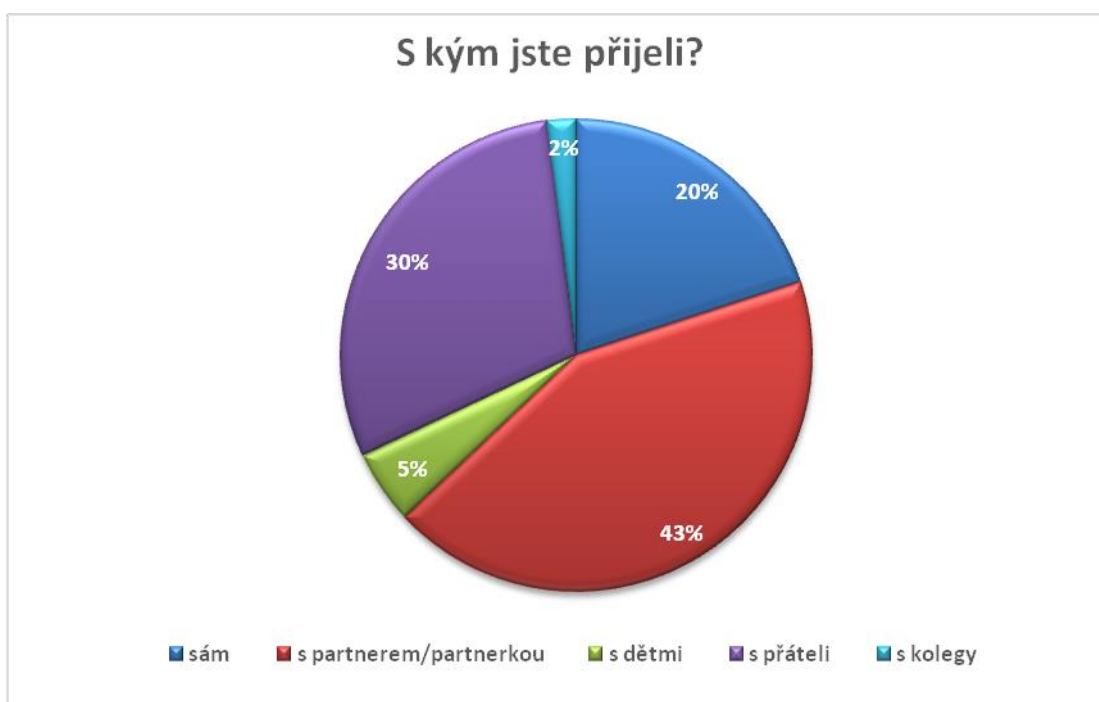
c) vysokoškolské

Příloha 7: Grafy k dotazníku

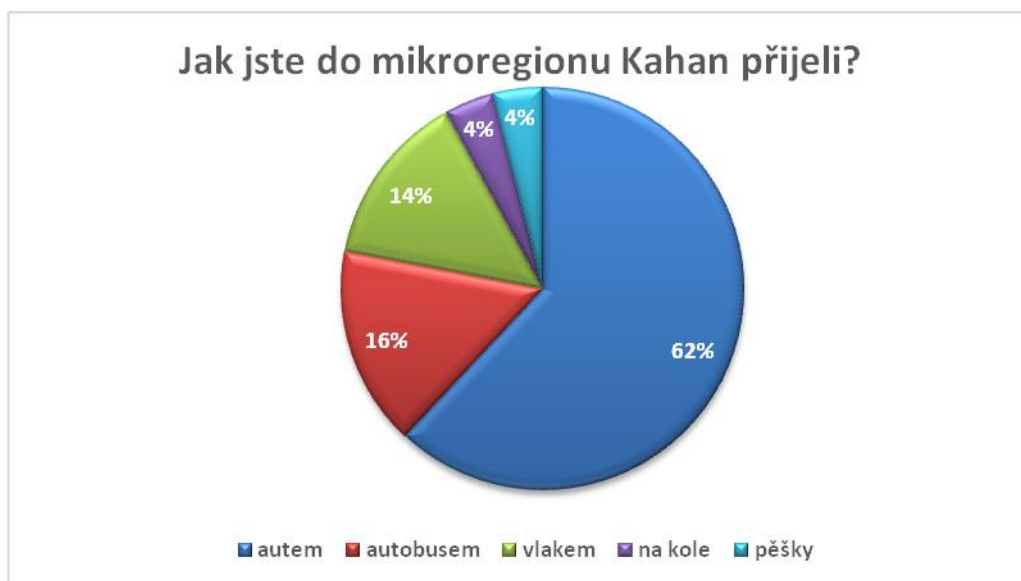
Graf 1 k otázce č. 1 (Zdroj: Oškrdalová, 2015)

Graf 2 k otázce č. 3 (Zdroj: Oškrdalová, 2015)

Graf 3 k otázce č. 4 (Zdroj: Oškrdalová, 2015)

Graf 4 k otázce č. 9 (Zdroj: Oškrdalová, 2015)

Příloha 8: Anketa

1. Co je podle Vás největší turistickou atraktivitou vaší obce?
2. Kterou společenskou událost ve vaší obci byste doporučili turistům navštívit?
3. Jakým způsobem zajišťuje vaše obec propagaci v oblasti cestovního ruchu?
4. Myslíte si, že je celý mikroregion Kahan dobře propagován?
5. Co byste v rámci turistického ruchu navrhovali v mikroregionu Kahan zlepšit?